

DABARTIES BILDESIUOS

Meldėsi Už Naująjį Popiežių

Sekmadienį, kovo 5 dieną, visas Katalikiškas pasaulis meldėsi už naująjį Popiežių Pijų XII. Kai kuriose bažnyčiose giedojo "Te Deum".

Iškilmingos pamaldos įvyko Sv. Kryžiaus Katedroje, Bostone, ir Saldžiausios Širdies par. bažnyčioje, Newton Center, kur klebonu yra vyskupas Spellman, artimas naujojo Popiežiaus Pijaus XII draugas. Naujasis Popiežius Pijus XII, kada jis laikėsi Jung. Valstybėse 1936 m., tai buvo anksčiau pas vyskupą Spellmaną. Pastarasis buvo tuolaikinio Vatikano valstybės sekretoriaus palydovas.

Nėra civilizuotame pasaulyje kampo, kur nesidžiaugtu ir Dievui nedėkuotu, kad Popiežium tapo išrinktas J. E. Kardinolas Pacelli.

Popiežiaus Mirties Algarsiai Lietuvoje

Žinia apie Popiežiaus Pijaus XI mirtį Lietuvoje pasisklido labai greitai, dar tos dienos laikraščiams nepasirodžius. Tuoju miestuose prie visų namų (net ir žydiškų) buvo iškeltos tautinės vėliavos, perrištos juodais kaspiniais gedulo ženklai. Popiežiaus nunciatūrai (pasiautintvbei) pareiškė užuojautą Respublikos Prezidentas (per savo kanceliarijos viršininką Dr. Bielskų), ministras pirmininkas Vl. Mironas, Užsienių reikalų ministras J. Urbšys, vyskupai, diplomatai ir kiti. Laikraščiai įdėjo ilgus straipsnius, kuriuose aprašomas Pijaus XI gyvenimas, darbai ir mirties aplinkybės. Tai buvo bene vienintelis Popiežius, kuris yra asmeniškai buvęs ir pažįstas Lietuva. Radiofonas tuoju pakaitė programą, pašalindamas lengvąją muziką ir nan. Visų Lietuvos bažnyčių varpai skelbė liūdną žinią apie katalikų bažnyčios galvos mirtį.

— Į Pijaus XI laidotuves Romon buvo nuvykę aukštųjų dvasininkų delegacija, vadovaujama arkivyskupo Skvirecko. Lietuvos vyriausybė atstovauti pavesta Lietuvos ministras prie Vatikano ir Kvirinolo.

Atvyksia į New Yorko Ugnagesių Mokyklą Mokyti

Kaunas, kovo 2 d. išvyko į J. A. Valstybės kapitonas Petruškevičius mokyti New Yorko ugnagesių mokykloje.

VAŽIUOKITE

LIETUVON
Per
DARBININKO
LAIVAKORCIŲ

Katalikas, kurs neremia
katalikiškos spaudos, neturi
teisės vadintis geru Bažny-
čios vaiku.
Vyskupas Ketteleris

DARBININKAS

LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

EINA NUO 1915 METŲ TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday) KOVO (March) 7 D., 1939 M., No. 19.

TEL. SOUTH Boston 2680 KAINA 5 CENTAI

Hagos Tribunolas Atmetė Estijos 14 Milijonų Preten- ziją Lietuvai

Kaunas, kovo 6 d., Hagos Tribunolas atmetė Estijos 14 milijonų litų pretenziją Lietuvai už Panevėžio-Saldutiškio geležinkelį.

Prancūzijoje Pasimirė Bu- vęs Pirmasis Lietuvos Pa- siuntinys Paryžiuje Poe- tas Milašius

Parvžius, kovo 6 d. — Prancūzijoje pasimirė buvęs pirmasis Lietuvos Pasiuntinys Paryžiuje poetas Oskaras Milašius. Velionis buvo gimęs 1877 met. gegužės 28 d. 1899 metais baigė Paryžiaus Universiteto Rytų Kalbų Fakultetą. Į Lietuvos užsienių tarnybą įstojo 1920 met. gruodžio 1 d., kada buvo paskirtas Charge d'Affaires Prancūzijoje. 1921 m. lapkričio 12 d. buvo paskirtas Lietuvos Atstovu Belrijai, o nuo 1925 metų buvo Lietuvos Pasiuntinys Paryžiuje su reziduojančio Ministerio titulu.

Radio Programa Apie Ame- rikos Lietuvius

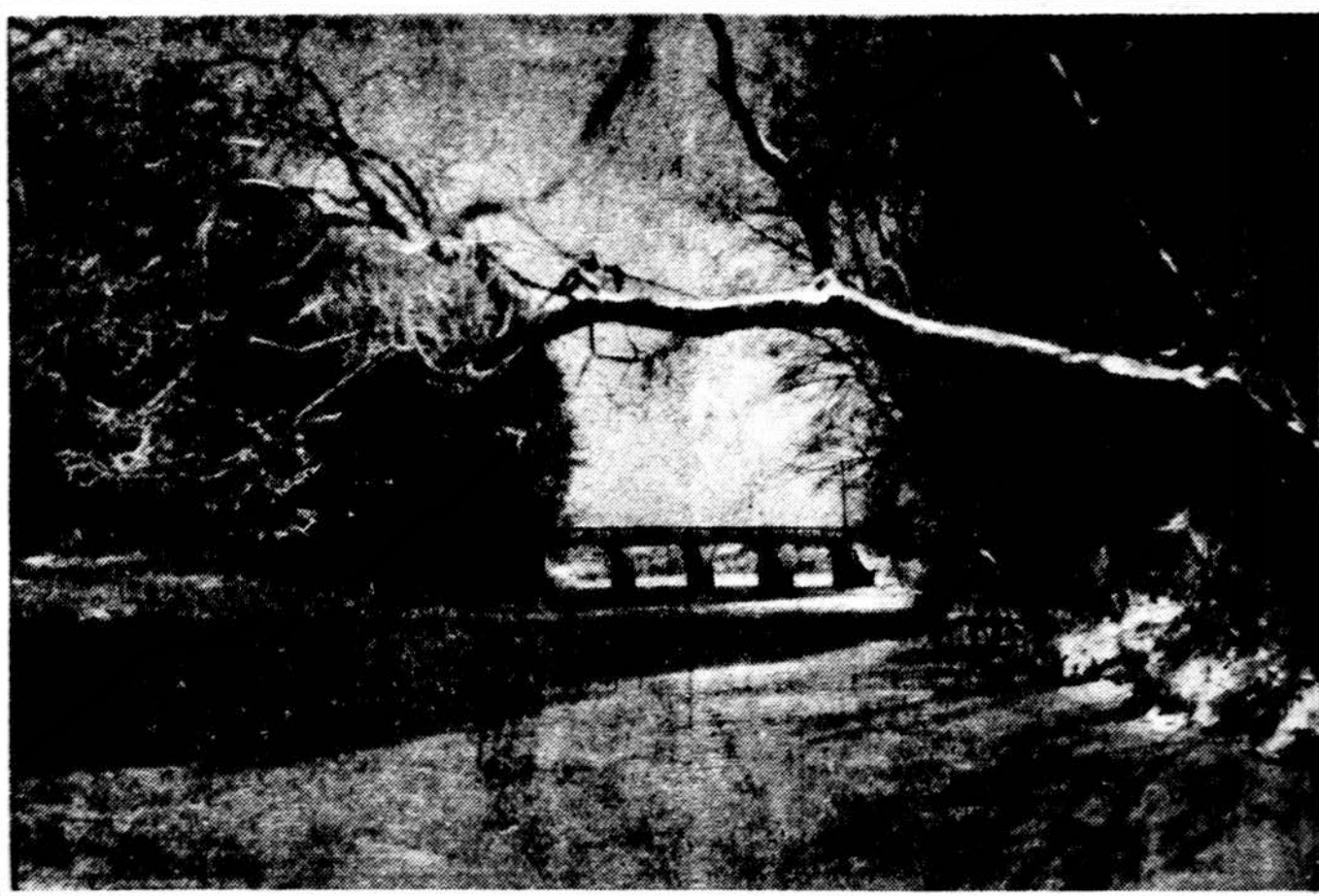
New York, kovo 6 d. — The Service Bureau for Intercultural Education, 106 Waverly Place, New York City, savo programoje "Americans All — Immigrants All" kovo mėn. 19 d. 2 val. po nety duos specialią programą per WABC radio Amerikos Lietuvius. Kreipiamas visų lietuvių dėmesys pasiklausyti šios programos.

Italijos Pasijudėjimas Gali Iššaukti Karą

Paryžius, Prancūzija, kovo 6 — Visoje Europoje vyksta valstybių persigrūpavimas. Kas vakar buvo draugai, tai šiandien jau priešai. Prancūzija ir Anglija, gavusios paramą iš Jung. Valstybių, sustiprėjo ir griežtai pasisakė prieš Italijos siekius. Jei Italija eitų, kad ir į Džibuti, tai Prancūzija einku oultu Italiją. Vokietija taip pat netenka kai kurių draugų. Ja spaudžia ekonominė krizė. Lenkija vėl labiau šliejasi prie Prancūzijos. Jugoslavija yra pasirvžus būti drauginga su Italija, bet nori, kad pastaroji padėtų atlaikyti Vokietijos spaudimą. Rumunija taip pat jau nusisuko nuo Vokietijos. Taigi mažiausias Italijos ar Vokietijos pasijudėjimas gali iššaukti pasaulinį karą.

Pakeistas Kareiviams Ap- rūpinti Įstatymas

Kaunas, kovo 6 d. — Seimas priėmė kareiviams aprūpinti įstatymo pakeitimą. Atstovas generolas Čaplikas atrėmė Klainėdos vokietų skundus dėl kareivių maitinimo. Čaplikas pareiškė, kad kalorijų kiekiui atžvilium Lietuvos kariu maitinimas užima 100 Anglijos antrą vietą pasaulyje.

Ir mažosios Lietuvos upės, per kurias anksčiau nebuvo pravažiavimo, dabar jau turi gražius, tvirtus tiltus. Čia vieną tokį tiltą matome.

Šv. Tėvas Už Taiką Pasaulį Popiežiaus Vainikavimo Iškilmės Kovo 12

Vatikano Miestas, kovo 6 — Naujasis Popiežius Pijus XII iš Sistino koplyčios kalbėjo per radio į visą pasaulį penktadienį, kovo 3 d. Kalbėjo 5 minutes. Šv. Tėvas savo kalboje pareiškė gilią meilę Kardinolų kolegijai, laimino vyskopus, kunigus, misijonierius, visas tautas, visas šeimas, kaip katalikus, taip ir nekatalikus. Ragino visus persiimti Dievo meile ir stengtis įgyvendinti taiką ir ramybę pasaulyje. Jo šventenybė meldžiasi už taiką ir ragina kitus melstis.

Pijus XII pareiškė, kad jis tęsiasi savo pirmakūno Pijaus XI darbus. Jo šventenybė Pijus XII savo vainikavimo iškilmes paskelbė kovo 12 dienai. Visi Kardinolai tik po vainikavimo iškilmių grįš į savo šalis. Viso krikščioniško pasaulio valstybių vadai, išskyrus nacius, visas krikščioniškas pasaulis džiaugiasi naujo Popiežiaus Pijaus XII pareiškė, kad jis tęsiasi savo pirmakūno Pijaus XI darbus. Jo šventenybė Pijus XII savo vainikavimo iškilmes paskelbė kovo 12 dienai. Visi Kardinolai tik po vainikavimo iškilmių grįš į savo šalis.

Viso krikščioniško pasaulio valstybių vadai, išskyrus nacius, visas krikščioniškas pasaulis džiaugiasi naujo Popiežiaus Pijaus XII pareiškė, kad jis tęsiasi savo pirmakūno Pijaus XI darbus. Jo šventenybė Pijus XII savo vainikavimo iškilmes paskelbė kovo 12 dienai. Visi Kardinolai tik po vainikavimo iškilmių grįš į savo šalis.

Nori Uždrausti Moterims Dirbti Valdžios Darbus

Massachusetts valstybės Kongrese yra įneštas bilius, kad uždraustų išteklėjusioms moterims dirbti valdžios įstaigose. Dabar yra daug jaunų mergaičių, baigusiu mokslus, kurios negali gauti darbų, o tuo pačiu išteklėjusios moterys, kurių vyrai dirba ir gerai uždirba, turi gerus darbus. Daugiausia yra tokių moterų, kurių vyrai turi valdiškus darbus ir neturi vaikų. Pažymėtina, kad bilium labiausiai priešinasi moterys, kurios neturi vaikų.

Penktasis Kęstučio Pulkas Atšventė Savo Dvidešimt- metį

Kaunas, kovo 6, — Penktasis Kęstučio Pulkas atšventė savo dvidešimtmetį. Ta proga prisiminta didelio nuopelnai Lietuvos laisvės kovose.

Nepiliečiai Negali Gauti WPA Darbų

Washington, D. C., kovo 5 d. — Nepiliečiai, kurie dirbo WPA darbus, sužinojo, kad jie nuo tų darbų atleidžiami. Kongresas, skirdamas \$725,000,000 viešiesiems WPA darbams, pareikalavo, kad nepiliečiai būtų atleisti nuo WPA darbų. Davė 30 dienų laiko, o tas laikas užsibaivė per septyniolika dienų.

Toks patvarkymas nėra teisingas, nes piliečiai tapti ne visi gali, ir pilietinės negali įgyti per vieną ar dvi dienas. Mokesnius moka piliečiai ir nepiliečiai. Jeigu Kongresas būtų atvarkęs, kad visi darbininkai, kurie dirba prie WPA projektu ir nepiliečiai, gali įgyti pilietybę per 30 dienų, o neįsigijusieji netenka pašalpų, tai tada būtų tvarkoje.

CIO ir ADF Derybos Prasidės

Washington, D. C., kovo 6 — Ryt prasidės CIO ir Amerikos Darbo Federacijos taikos derybos. Prezidentas Rooseveltas, pasitaręs su tų dviejų darbininkų organizacijų pirmininkais, John Lewis ir William Green, sudarė iš abiejų organizacijų po tris atstovus prezidento Rooseveltofice. Jeigu susitartų, tai būtų naudinga visiems, ypač darbininkams.

Šią žuvelę įleido į vieno bonką. Bonkoje žuvelė užaugo didesnė, ir kada norėjo išimti, jau nebegalėjo. Tai su visa bonka atidavė Seattle aquariumui.

Ispanijos Radikalų Armija Sukilo Madride

Nuvertė Negrino Valdžią

Madridas, Ispanija, kovo 6 — Ispanijos radikalų kariuomenės vadai paėmė valdžią į savo rankas. Gen. Segismundo Casado, yra vadas tarybos, kurią sudaro šeši karininkai. Naujoji armijos vadovybė pareiškė, kad jie "kovosį iki mirties prieš gen. Franco pakol išgausią garbingą taiką".

Negrinas ir jo kabineto nariai pabėgė iš Madrido. Armijos taryba uždraudė Negrinui išvykti iš Ispanijos, nes jie nenori atsakyti už jų padarytas klaidas.

Gen. Franco reikalavo, kad radikalų kariuomenė pasiduotų besąlygiškai. Reikalavimo laikas užsibaivė vakar. Bet pasikeitus vyriausybei, gen. Franco gal pratęs reikalavimą. Sakoma, kad gen. Franco armija Madrido ir Valencijos apylinkėse pasiruošus pulkti, o tik laukia įsakymo.

Naujoji radikalų armijos taryba griežtai pasmerkė Negrino ir kitų radikalų ministerių politiką. Pareiškima, kuri toji taryba išleido, prasideda žodžiais: "Darbininkai, Ispanai, anti-fašistai žmonės!" Tame nareiškiame griežtai pasmerkia Juaną Negriną, kad jis sulaužęs Ispanijos konstituciją ir veikęs priešingai. Taip pasakęs socialistas Besteiro savo kalboje. Socialistas Besteiro pasmerkė Negriną ypač už tai, kad jis laukęs pasaulinio karo, kad "jis pats ir jo kabinetas galėtų išgelbėti savo veidus". "Kitais žodžiais", sako Besteiro, "jis norėjo daugiau kraujo. Jis visiškai nepaisė kitų gyvybių".

Ispanijos Radikalai Sukilo Cartagenoj

Londonas, kovo 5 — Ispanijos radikalų laivyno stovyko sukilimas. Iš Burgos praneša, kad sukilimas įvykęs Cartagenoj ir sukilėliai su laivais pabėgė. Iš Gibraltaro praneša, kad laivai tebestovi po nevkusio sukilimo. Iš Madrido praneša, kad sukilėliai buvo numalšinti. Iš Cartagenos praneša, kad sukilėliai buvo užėmę radio stotį, bet vėliau jie buvo areštuoti ir daug sušaudyta. Radikalų laivyną sudaro 35 įvairūs laivai.

Kunigas Įspėja Jung. Valstybes

Boston, Mass., kovo 6 — Vakar Proparvulis klubo parengime, Copley Plaza viešbuty, kalbėjo kun. James M. Gillis, Paulistas, tema: "Taika? Suprantama. Bet Kaip?"

Kun. Gillis pareiškė, kad Jung. Valstybės turi žiūrėti savo reikalų ir nesiekti padaryti pasaulį demokratiniu arba neišstatyti savęs kaip apsaugotojų kiekvieno piliečio, kuris nori aplankyti arba gyventi kitose šalyse. Jis įspėjantį pareiškė, kad gal greitai laiku Amerikos žmonės bus pašaukti stoti į eiles su kitais ir kovoti, kilus karui, demokratijos pusėje. "Jeigu taip", jis tęsia, "ka mes galime pasakyti apie Britaniją kuri turi Palestiną ir Indiją ir neduoda tų šalių žmonėms laisvai pasisakyti, ar jie norėtų būti jos valdžioje? Ką apie Prancūziją ir 19 politinių partijų, kurios sudaro vyriausybę, pradedant nuo raudonųjų anarkistų iki baltųjų monarkistų?"

Jis pareiškė, kad fatalizmas yra didžiausia kliūtis taikai ir didžiausias kurstytojas į karą. "Katalikų Bažnyčia duoda atsakymą kaip užbaigti karą. Žmogų apibūdina kaip protinę sutvėrimą, kuris gali išspręsti visus nesusipratimus protingų būdu. Mes visada galime išspręsti naminus nesusipratimus teisme. Jeigu žmogus užgrobia svetimą žemę, mes jį patraukiame į teismą, ir atgauname žemę. Kodėl mes negalime turėti tarptautinį teismą, kuris tą patį padarytų? Mes galėtume, jeigu tik norėtume, bet ar mes norime?"

"Kokią teisę turi Mussolini prie Etiopijos, Japonija prie Kinijos, arba Britanija prie Indijos ar Palestinos? Pagal Katalikų Bažnyčios teises, jie neturi teisės. Jų atsakymas, suprantamas, kad jie užėmė vadovaujamies nacionalizmu arba imperializmu, kuris taip pat yra priežastimi karo".

Kun. Gillis išaiškino ekonominį ansisprendimą kaip trečiąją priežastį karo. "Jeigu žmonės priitaikintų Popiežiaus Leono XIII arba Popiežiaus Pijaus XI žodžius apie darbo žmonių teises gauti tinkamą pragyvenimui atlyginimą, tai nenusistovėtų ekonomines padėties nebūtu ir mes neturėtume karo grėšinių virš mūsų galvų."

Vietoje Kviklio Išrinktas Vilūsis

Kaunas, kovo 6 d. Iki šiol buvęs Seimo Sekretorium Mečius Kviklys atsisakė, o į jo vietą išrinktas atstovas Vilūsis.

IVAIRIOS ŽINIOS

NORWOOD, MASS.

A + A

GASPARAS TVASKA

Kovo 4 d. š. m. Bostono miesto ligoninėje mirė Gasparas Tvaska, 50 metų amžiaus, gyv. 5 Atwood Ave., Norwood, Mass. Paėjo iš Lietuvos. Panevėžio apskr., Subačiaus par., Lapkalinų kaimo. Amerikoje pragyveno apie 29 metus. Paliko dideliame nuliūdime žmoną, p. Ievą Tvaskienę (Sinkevičiūtę), dukterį Joaną ir sūnų Juozą. Taipgi paliko nemažai giminių.

Laidojamas kovo 7 d., 9 val. ryte iš Sv. Jurgio lietuvių par. bažnyčios su trejomis sv. mišiomis.

A. a. Gasparas Tvaska buvo LDS 3 kp. narys. Taipgi buvo narys Sv. Vardo. Sv. Jurgio ir kitų draugijų.

Buvo doras ir sąmoningas lietuvis katalikas.

p. Ieva Tvaskienė, velionio žmona, taip pat yra visų katalikiškų draugijų ir organizacijų narė ir išimtinai veikia. Moterų Sąjungos kuopos pirmininkė.

Šiais metais pp. Tvaskai būtu minėję 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Bet Dievulio buvo kitaip skirta.

LDS Centras ir laikraščio "Darbininko" štabas reiškia gilia užuojautą p. Ievai Tvaskieni ir jos šeimai dėl jos mylimo vyro ir šeimos tėvo mirties, o velionio vėlei lai Aukščiausis suteikia amžiną atilsį.

ALRK Moterų Sąjungos 27-tos kuopos narės reiškia gilia užuojautą savo mylimai kuopos pirmininkei, Ievai Tvaskieni, jos šeimai ir giminiams dėl mirties jos mylimo vyro a. a. Gasparo Tvaskos.

Lai būna Jam lengva žemėlė!

A. L. R. K. Moterų Sąjungos 27-tos Kuopos Narės.

\$3.00

\$3.00

PASIRINK SAU GERIAUSI DRAUGĄ

Geras laikraštis yra kiekvieno žmogaus geriausias Draugas

Dabar visi pripažįsta, kad laikraštis "DARBININKAS" vertas kiekvieno lietuvių tikro draugo vardo.

"DARBININKAS" eina du kartų į savaitę — antadieniais ir penktadieniais. Jame rasi naujausias ir teisingiausias žinias, gražiausius pasiskaitymus ir iliustracijas.

"DARBININKAS" rasite daug žinių iš Lietuvos ir Vilniaus krašto.

Dabar eina "Darbininko" vėjus. Vajaus metu "Darbininko" kaina atpiginta:

Metams	\$3.00
Pusei metų	\$1.50
Sykį į savaitę metams	\$1.50

UŽSIENIN:

Metams	\$4.00
Pusei metų	\$2.00
Sykį į savaitę metams	\$2.00

"DARBININKAS"

366 W. Broadway

So. Boston, Mass.

Nubaustas Klaipėdos Miesto Seimelio Pirmininkas Borchertas

Klaipėda, kovo 6 d. — Klaipėdos Krašto Teismo Baudžiamasis Skyrius nubaudė Miesto Seimelio Pirmininką Kultruverbando veikėją advokatą Borchertą 2700 litų už savo kliento paslapties išdavimą.

Netikėta Nelaimė

Vienas stambus ūkininkas, Jovan Milutinovič, kurs gyvena netoli Tzaribrod, Serbijoj, nutarė parduoti savo ūkį. Vienam pirkėjui pasiūlius gerą kainą, Milutinovič parduotavo ūkio žemę ir kitą turtą, o gautus pinigus paslėpė į maišą prikištą šiaudui, ant kurio jis gulėdavo, niekam nieko apie tai nesakydamas.

Vieną dieną jis kur tai išvažiavo. Jo žmona nieko apie tai nežinodama, nutarė apmaitinti šiaudus jo šienike esančius šviežius. Nusinėdusi karvių kutę ji praardžiusi maišą, iškėlė iš jo senus šiaudus, o prikištą naujų, atnešė ir padėjo ūkininko lovon. Kai jis sugrįžo namon, — žmona jam pasakė, kad jo šieniko šiaudus naujais pamainiusi. Vyras tai išgirdęs, nė žodį jei nesakydamas, puolėsi kutėn. Bet nelaimė! — Pinigus, kurie buvo popieriniai, visus rado karvių jau suėdus!

J. Butkevičius.

Vilniuje Naujas Lietuvių Knygynas

Be esančių šlapelienės ir Rastenytės lietuvių knygynų Vilniuje neseniai įsisteigė naujas lietuvių A. Valaičio knygynas, kuris yra Mickevičiaus g-vėje Nr. 31. Šiame knygynė gaunamos naujausios lietuviškos knygos ir šiaip rašomoji medžiaga.

Kiek Kaštuoja Stradivariaus Smuikai

Antonio Stradivari buvo didelis ir vienas gabiųjų smuikų darytojų. Jo smuikai visada pasižymėdavo nepaprastai malonių ir gražių balsu. Nors jau praėjo 200 metų kai mirė Stradivari, bet jo smuikai ir dabar užima pirmąją vietą smuikų tarpe. Stradivarių padirbo viso apie 3000 smuikų ir jų kaina iki mūsų dienų tebėkyla. 1893 m. už Stradivariaus smuiką buvo mokama apie 50,000 frankų, o prieš keliolika metų Vokietijoje buvo parduotas vienas Stradivariaus smuikas už 90,000 markių.

Dabartiniu metu Stradivariaus smuikai yra retėnybė ir dėl jų kainos sunku būtų ką pasakyti.

Mirė Profesorius Liudas Vailionis

Kaunas, vasario 27 d. mirė Vytauto Didžiojo Universiteto Gamtos - Matematikos fakulteto profesorius Liudas Vailionis. Velionis buvo gimęs Dzūkijoje 1886 m., o universitetą baigė Krokuvoje 1911 metais. Iki mirties buvo aktyvus šaulys. Savo laiku yra buvęs Šaulių Sąjungos pirmininku.

MOTOR MEMOIRS BY M. O'HARE

1880 SWING
IT TOOK A LOT OF SWING TO RUN THIS 1880 SWING CONTORTION, PROPELLED BY SWINGING THE SEAT BACK AND FORTH...

It Wouldn't Have Happened if it Had Been a LEATHER TIRE

Oh, No?

A LEATHER TIRE COMPANY ADVERTISED IN A MOTOR MAGAZINE IN 1906 THAT ITS TIRES "DO NOT SWIPE, BLOW OUT, SKID OR RIM CUT, BECAUSE THEY ARE BUILT NOT TO!"

PROOF AS PUNCH

THESE GENTLEMEN, RIDING IN A 1905 AUTO WERE PROUD TO BE SO PRIVILEGED. MODERN CAR OWNERS ALSO TAKE PRIDE IN THEIR SLEEK 1939 CARS UPHOLSTERED IN BEAUTIFUL, LUXURIOUS MONRIE VELVET.

THESE GENTLEMEN ARE THE HONORABLE MEMBERS OF THE HONORABLE CARP. FORD OF CHICAGO, ILL.

Surado 25,000 Baudžiauninkų

Anglų valdomoje Kalarikoje, Pietų Afrikoje, visai neseniai buvo rasta apie 25,000 baudžiauninkų, pusiau vergų, apie kuriuos patys anglai nieko nežinojo. Tuos žmones laiko paverge turtingesnieji vietos gyventojai, vadina bantais. Bantai verčiasi gyvulininkyste, auginą didelės kaimenės galvijų, o savo baudžiauninkus, vadinamus masarvais, laiko tokia pat nuosavybe, kaip ir galvijus. Bantai verčia masarvus ganyti jų galvijus, girdyti juos ir saugoti nuo plėšrių žvėrių. Kadangi apylinkėje labai karštas klimatas ir mažas vandens, tai masarvų vyrai, moterys ir vaikai per kiaušias dienas turi senti vandenį iš tam tikrų cisternų (didžiulių bačkų) ir girdyti bantų galvijus. Tai yra labai sunkus darbas. Galvijai išgeria per dieną po 45 litrus vandens, o kiekvienam masarvui paskirta po 50 — 60 galvių. Kai kaimenės užpuola plėšrieji žvėrys, masarvai verčiami ginti galvijus nuo gruobonių. Jie su medinėmis ietimis ir buožėmis turi vaikyti ir medžioti plėšikus. Liūtai ir kiti gruobuonys dažnai sudrasko masarvus, o įpykinti dramblių puola tuos piemenis ir nemaža jų sumindžioja.

Masarvai neturi jokios nuosavybės. Iš bantų jie gauna truputį pieno, kartais veršiuką ar karvę, o visą kitą maistą turi pasirūpinti patys. Skurdas ir vargas jų tarpe didžiausias. Už mažiausią pasiūšinimą bantai juos plačia lazdomis ir apkrauna dar sunkesniais darbais. Patyrusi apie tai anglų vyriausybė pati pranešė Tautų Sąjungos kovai su vergija skyriui ir pasiuntė į Kalaharį specialius valdininkus ištirti masarvų padėtį. Jau paruoštas planas masarvų baudžiamai panaikinti. Tačiau nenorėdami per daug įpykinti bantų, anglai paskelbs laisvę žmonėms tik šios masarvų kartos vaikus, o senieji dar turės eiti bantams baudžiamą ligi mirties. Tik jų būklė bus pagerinta, panaikintos kūno

Sužeidė 45 Traukinių Katastrofoje

Karsbad, Vokietija, kovo 6 — Vakar prekinis traukinis, važiuodamas pakalnen, trenkė į pilną keleivinį traukinį. Sužeidė 45 keleivius.

Kanalas Tarp Dono Ir Volgos

Po Didžiojo karo rusai išsikasė du didžiulius kanalus. Tai kanalas tarp Baltijos ir Baltosios jūrų, kitas iškastas kanalas yra tarp Maskvos ir Volgos. Dabar rusų inžinieriai ima siūlyti tarp Dono ir Volgos iškasti naują kanalą. To kanalo projektas nėra paskutiniųjų laikų padarinys, nes sujungti tas dvi upes buvo projektuojama ir Didžiojo karo metu. Bet dabar projektas yra galutinai pagamintas tik bėrelia, kad jis būtų patvirtintas. Projektas numato ties Kumovskoje pastatyti 37 m. aukščio ir 12 km. ilgio užtvanką, kuri padarytų tarp Dono ir Volgos 56 milijardų kubinių m. didumo ežerą. Čia dar būtų visa eilė vandens technikos statinių ir prie Dono ir prie Volgos. Nuo Rostovo ties Donu iki Krasnoarmejsko ties Volga, vandens kelio ilgis turėtų 638 km. Tuo keliu galima būtų gabenti prekes iš Azovo, Jaudų jūrų ir iš Kaspijos jūros. Visa tai sujungtų Dono industrizuotą sritį su Volgos užnugariu.

Yra apskaičiuota, kad pačioje pradžioje, naujuoju vandens keliu, kas metais būtų pervežama 20 milijonų tonų prekių. Daugiausia būtų vežama akmenų anglis, medis, metalai ir nafta. Be to kanalas leistų paversti derlingomis kalmikų sausas stepes.

Lenkijoje Bus Daug Popierinių Pinigų

Lenkijos valstybės bankui leista sumažinti popierinių pinigų padengimą. 800 milijonų zlotų bankas turi teisės išleisti be jokio padengimo auksu, o lig šiol buvo reikalaujama, kad 30% būtų padengta.

Vadinas, kalbant paprastai kalba, bankas galės leisti apyvartoti pinigus, kurių vertė tebus tokia, kiek vertas gražiai atspausdintas popierio gabalėlis. Viskas remiasi tik pasitikėjimu ir įstatymu. Tokių pinigų jau daugelis valstybių yra turėję žymiai didesniais kiekiais. Išdui gal tas ir naudinga, nes yra "lišnų" išlaidoms dengti, bet eiliniam piliečiui, kuris juos laiko, tai tiek naudos, kiek buvo iš ostmarkių. "U.-V.Z."

Lietuvos Generalinį Konsulatą New Yorke Paskirtas Vytautas Stašinskas

Kaunas, kovo 1 d. Lietuvos Generalinį Konsulatą New Yorke paskirtas p. Vytautas Stašinskas, iki šiol dirbęs Lietuvos Pasituntinybėje Briuselyje.

Atvyko Pirmasis Šveicarijos Ministras Lietuvai

Kaunas — Vasario 7 d., lėktuvu atskrido Šveicarijos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotas ministras Lietuvai Dr. Karl. Eggeris. Aerodrome naują pasiuntinį pasitiko ir vyriausybės vardu pasveikino l. e. generalinio sekretoriaus p. protokolo direktorius Girdvainis. Kartu atvyko ir ponias Egger.

Dr. Karl Eggeris yra pirmasis Šveicarijos pasiuntinys Lietuvai. Iki šiol Šveicarija nebuvo paskyrimo savo atstovo, o visus reikalus tvarkė konsulas Dr. Kaestlis. Dr. K. Eggeris gimęs 1881 m., diplomatinę tarnybą pradėjo 1907 m.

SVĖS BEDIJEVYBĖS JUBILIEJŲ

Neseniai į Rusijos mokslo akademiją išrinktas bedievių sąjungos pirmininkas Jaroslavskis. Jis išrinkimo proga pasakė kalbą, kurioje nurodė, jog Rusija tęs kovą su tikėjimu tol, kol nebeliks nei dvasininkų, nei bažnyčių. 1940 metais sukaks 15 metų nuo bedievių organizacijos įsteigimo; bedieviai esą sudarė komisiją, kuri tiems "jubiliejiniais metams" paminėti Maskvoje ruošianti tarptautinį bedievių kongresą.

Užmušta 12 Arabų

Jeruzalė, Palestina, kovo 6 — Darant kratą kaime, rado požemį 12 žmonių lavonų. Spėjama kad juos nužudė teroristai.

LRK FEDERACIJOS N. A. APSKRIO METINIS SUVAŽIAVIMAS

Įvyks sekmadienį, kovo 26 d., 1 val. po pietų, Nekalto Prasidėjimo P. Šv. par. svetainėje, Windsor St., Cambridge, Mass. Prašome visų Federacijos skyrių atstovų ir katalikiškų draugijų valdybų ir veikėjų į šį svarbų metinį suvažiavimą atvykti.

LRK Fed. N. A. Apskr. Valdyba

Kun. Pr. Juškaitis, Klebonas, Antanas Zaveckas, pirm., Jonas Kumpa, vice-pirm., A. Pinelis, išdininkas, Benediktas Jakutis, Sekr.

MONTREAL, CANADA

Montreal, Canada

Sv. Kazimiero ir Sv. Jono pašalpinės draugijos gražiai veikė. Trečiojo skyriaus ty draugijų nariai, vaikinai ir merginos vasario 11 d. surengė balių, New Auditoriume. Žmonių buvo daug. Dalyviai buvo patenkinti parengimu. Draugijoms liko pelno virš \$40.00.

Vasario 12 d. įvyko draugijos mėnesinis susirinkimas. Komisija išdavė raportą. Nutarta rengti koncertą. Gražus dalykas, kada jaunimas darbuojasi.

F. Dubauskas.

IŠSTOJO IŠ SOCIALISTŲ PARTIJOS

Prancūzijos parlamente visų partijų (be komunistų) atstovai sudarė grupę, kurios tikslas — ginti prancūzų misijų kongregacijas. Į tą grupę iš socialistų įėjo atstovas Blochas. Socialistų partija jo nebuvo pasiuntusi į tą grupę, kuri gynė misijų reikalus. Už tai socialistai Blochą pašalino iš partijos. Tada kartu su Blochu iš socialistų partijos pasitraukė ir dar keli seimo atstovai vien tik todėl, kad negalėjo pakęsti socialistų siaurumo.

Pavasariui Artėjant Dangelis Rengiasi Aplankyti Lietuvą

Ta proga Švedų Amerikos Linija išplauks dvi skaitlingos ekskursijos į Lietuvą, rengiamos kooperuojant Lietuviai Laivakorčių Agentų Sąjungai Amerikoje. Pirmoji išplauks iš New Yorko m. c. "GRIPSHOLM" laive GEGUZES-MAY 31 D. per Gotenburgą tiesiog į KLAIPĖDĄ, laivo nemanant. Antroji ekskursija tam pačiam laive LIEPOS - JULY 1 d. per Gotenburgą - Stockholmą iš čia moderniškuoju laivu "MARIE-HOLM" į KLAIPĖDĄ. Antra ekskursija vadovaus Vl. Mučinskis, Švedų Amerikos Linijos lietuvių skyriaus vedėjas Amerikoje.

Laivokorčių kainos: Trečia klasė į Klaipėdą ar Kauną \$106. 50, Turistų klasė \$152.00 J.A.V. Revenue Tax \$5. — neįskaityta į čia pažymėtas kainas, minėti mokesčiai reikalinga mokėti prie kiekvienos pilnos kainos laivokortės.

Jau laikas užsisakyti laive vietą - kajutę. Visais kelionės reikalais malonėkite kreiptis į bet kurį vietinį lietuvių laivokorčių agentą, arba į bet kurį S. A. L. raštinę. Važiuodami į Lietuvą ne su ekskursija, jei del kurių priežasčių jusė dalyvauti negalėsite važiuokite bile kurio anksčiau sukuriamu Švedų Amerikos Linijos laivo išplaukimu, tūmykit šiame laikrašty skelbimą.

V. M.

Juozas Kasinskas Inc.

Laidotuvių Direktorius

Patarnavimas Dieną ir Naktį

602 Washington Blvd.

BALTIMORE, Md.

Telephone Plaza 8595

Limosinai dėl visokių reikalų.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATOS KAINA:
Domestic yearly \$4.00 Amerikoje metams \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00 Vieną kart savaitėje metams \$2.00
Foreign yearly \$5.00 Užsienyje metams \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50 Užsienyje 1 kart savaitėje metams \$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680.

Pijus XII

Kovo 2 d. tarp didingų Te Deum atbalsių ir sujaudintų įvairiais liežuviais per radiją skelbiamų kalbų, pasigirdo džiugus pranešimas: "Habemus Papam" — turime Popiežių. Radijo klausytojai įtemptu susidomėjimu laukė paskelbiant jo vardą. Kelį minučių pauza atrodė kelių valandų ilgio. Pagaliau paskelbta, kad nauju Popiežium išrinktas Kardinolas Eugenijus Pacelli, kurs pasiima Pijaus XII vardą. Visi giliai atsistojo ir maloniai nustebo, nes Kardinolas Pacelli yra buvęs Vatikano Sekretorius, tai, palyginti, tarsi užsienio ministras. Gi tą pareigą einęs Kardinolas niekad nebūdavo renkamas Popiežium. Šv. Tėvui Pijui XI kelis kartus sunkiai susirgus ir pagaliau pasimirus, spaudoje natūraliai buvo spėjiojama, kas bus sekamas Popiežius. Buvo minimas ir Kardinolas Pacelli, kaip vienas tinkamiausių kandidatų, bet vis su apgailestavimu, kad jis vargu bebus išrinktas, nes Vatikano užsienio Sekretoriai niekad Popiežiais nebūdavo renkami. Tačiau dabar ta tradicija buvo sulaužyta, daugiausiai dėlto, kad Kard. Pacelli visokiais atžvilgiais buvo skaitomas tinkamiausiu.

Jau beveik nuo pirmųjų kunigystės dienų (iššventintas 1899 m.) Kardinolas Pacelli buvo Vatikano tarnyboje. Išbuvęs trumpą laiką teisių profesorium "Minutante" Kolegijoje, jis buvo priskirtas prie Vatikano Sekretoriato dar Pijaus X laikais. Karo metu jam teko būti Nuncijum Berlyne. Tai buvo labai keblis diplomatinė pozicija. Alijantai dažnai prikišdavo Vatikanui provokiškumą. Berlyno Nuncijui išlaikyti neutralumas buvo be galo sunku, ypač 1917 metais Vatikanas pasiūlė kariaujančioms valstybėms taikintis. Kilo smarkus riksmas, kad Vatikanas aiškiai palaiko vokiečių pusę. Tačiau Nuncijus Pacelli turėjo tiek gilaus proto ir reikiamo takto, kad Bažnyčios prestižą ne tik pilnai išlaikė, bet dar kur kas aukščiau iškėlė. 1917 m. jis buvo konsekruotas arkivyskupu Sardi ir 1918 m. paskirtas Nuncijum Muenchen, Bavarijoje. Užėjo perversmų laikai. Vokietijoje kilo revoliucinis sąjudis, kurs neaplenkė nė Bavarijos. Arkivyskupiui Pacelli teko pergyventi audringos dienos. Vieną kartą jo gyvasis atsirado tikram pavojui, kada viens įsiskirčias revoliucionierių vadas pristatė jam prie krūtinės revolverį. Momentas buvo kritingas, bet ramus, draugiškas Nuncijaus žvilgis nuginklavo net sužvėrėjusį komunistą.

Po pasaulio karo dygte dygo naujos valstybės, su kuriomis Bažnyčiai reikėjo užmegzti santykius. Čia Kardinolas Pacelli uolumas ir taktas pasireiškė pilnoj aukštumoje. Jam pasidėkojant, 1925 m. sudaryta Konkordatas su Bavarija, 1929 m. su protestantiška Prūsija, 1930 m. su fašistine Italija, 1932 m. su Badenu, o 1933 m., su Jugoslavija 1935 m. Čia paminėtos tik tos šalys, su kuriomis buvo sunkiausia Konkordatas pasirašyti dėl įsitvyravusių ten protestantų ir socialistų įtakos. Su kitomis valstybėmis dalykai ejo daug sklandžiau, ir iki šiol yra sudaryta net 37 konkordatai su įvairiomis pasaulio valstybėmis. Kai kurios šalys, tiesa, sutarčių neišlaikė, ir Bažnyčios Vyriausybė teko su jomis ne kartą susikirsti, bet iš viso Katalikų Bažnyčios autoritetas dabar labai aukštai pakilęs.

Vienas svarbiausių Pijaus XI pontifikato įvykių — tai atstatymas Vatikano nepriklausomybės. Tame reikale su Italijos valdžia susitarta daugiausiai per uolų pasidarbavimą Kardinolo Pacelli ir jo jaunesnio brolio, pasaulinio advokato prie Vatikano, Francisco Pacelli. Tiesa, Vatikano valstybė mažiausia visam pasauli, dydžio kaip vidutiniškas ūkis (102 akierai, su 1000 gyventojų), bet ji yra pilnai nepriklausoma nuo Italijos valdžios. Toks to klausimo išrišimas labai pakėlė Bažnyčios vardą pasaulio akyse. Nieks dabar negali sakyti, kad Popiežiai trokšta turtų ir valdžios. Mussolini norėjo duoti Vatikanui daugiau žemės, bet Pijus XI to pasiūlymo nepriėmė. Jis priėmė tik tiek, kiek nuo žilos senovės prie Vatikano priklausė.

Pijus XII aiškiai pasisakė, kad tės toliau Pijaus XI darbą: dės visas pastangas įvykdyti pasaulyje taiką ir kovos už sąžinės laisvę visur, kur tik yra nors kiek civilizacijos. Tuo būdu Bažnyčios teisės ir laisvė išpažinti katalikų tikėjimą bus ko uoliausiai ginama. Pijus XII yra gerai priuostas savo aukštai pareigai eiti. Jis vienas gambiausių pasaulio diplomatų, aukštai išmokslintas ir geras kalbininkas. Moka lotyniškai, itališkai, angliškai, prancūziškai, vokiškai, ispaniškai ir portugaliskai. Bet kas įstabiausia, kad jis su diplomatiniais gabumais jungia gilią asketiką, t. y. uoliai praktikuo-

Pijus XI—Ir Jaunuomenės Auklėjimas

"Jaunuomenės auklėjimas", sako Pijus XI, "pirmiausia priklauso Bažnyčiai, ir tai ypatingu būdu, dviem antgamtinės tvarkos dėsniais, kuriuodu Die-

vas pats jai vienai išimtinai suteikė, ir todėl tuodu dėsniai yra aukštesni už visus kitus dėsnius, ky-lančius iš gamtinės tvarkos dėsniais, kuriuodu Die-

Bažnyčios Dalis Auklėjime

"Pirmutinis dėsnis yra tiesioginė pasiuntinybė ir aukščiausias autoritetas mokyti, kurį jai davė jos Dieviškasis Įkūrėjas: — Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. Eikite ir mokykite visas tautas krikščydamis jas vardu Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios, ir mokydami juos laikyti visa, ką tik esu jums įsakęs. Ir štai Aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigai". Prie to mokytojavimo Kristaus pridėjo neklaudingumą drauge su įsakymu skelbti Jo mokslą: taigi Bažnyčia savo Dieviškojo Įkūrėjo tapo pastatyta tiesos pagrindu ir šulu, kad mokyty žmones Dievo tikybos ir saugoty jai pavestą palikimą, visą neliestą, kad rikiuoty ir ugdyty žmones ir jų susivienymus ir darbus įpročių padorumui, gyvenimo grynumui, pagal apreiškotojo mokslo taisykles".

Yra įsigyvenus nuomonė, kad jaunuomenės auklėjimas priklauso valstybei. Ir kada yra pareikšta, kad pirmiausia auklėjimas priklauso Bažnyčiai, tai atsiranda nemaža ir katalikų, kurie suunka, kad Bažnyčia kišasi į valstybės dalykus. Bet iš kur valstybė gauna savo teises? Aišku, kad iš Dievo. "Nes nėra valdžios, kaip tik iš Dievo, kurios gi yra, jos yra Dievo

įstatytos". Jei paneigsi, kad valstybės valdžia iš Dievo, tada turi pripažinti, kad ji neturi teisės duoti žmonėms įsakymus, arba jei ir duoty žmonės nepivalėtų klausyti tokios valstybės, kuri paneigty Dievą ir statyty žmonėms reikalavimus priešingus Dievo įstatymams. Taigi tas pats Dievas, kuris įkūrė valstybę, įkūrė ir savo Bažnyčią. Abiejų valdžios paeina iš Dievo. Taigi, arba Bažnyčios teisės privalo būti pripažintos, arba valstybės teisės nustoja galės.

Sudaryty valstybę Dievas pavedė žmonėms, bet įkurti Bažnyčią Jis atsiuntė savo Vienatinį Sūnų, Jėzų Kristų. Ir kadangi Bažnyčia buvo įkurta Aukščiausiojo Mokytojo, ji turi pirminę teisę jaunuomenės auklėjime. "Ji turi teisę steigty mokyklas ir žiūrėti viso jos vaikų auklėjimo visose įstaigose, viešose ar privatinėse, ne tikai vien iš atžvilgio į dėsčius tenai tikybos dalykus, bet ir iš atžvilgio į visus kitus mokslus ir į visus parėdymus, turinčius santykio su tikyba ir dorove".

Ar tai yra netinkamas kišimasis į dalykus? Ne, tai yra brangus motiniškas Bažnyčios rūpestingumas saugoty savo vaikus nuo sunkių pavojų ir nuo visokių protinių bei dorovinių nuodų.

Šeimos Dalis Auklėjime

Popiežius sako: "Pirmiausia auklėjimasis šeimos uždavinys stebėtinai gerai sutinka su auklėjimoju Bažnyčios uždaviniu, nes abu priklauso nuo Dievo ir tai gana panašiu būdu".

Šeima tiesiog iš Sutvėrėjo turi pareigą ir teisę auklėti vaikus, ir ta teisė neperleidžiama kitam, ir niekas neturi teisės ją paneigti, joki žemiška valdžia neturi galės ją paliesti. Tačiau, gindamas šeimos teises, Pijus XI sako: "Iš to neišeina, kad auklėjamoji gimdytojų teisė būtų neribota arba despotiška, nes ji visgi yra nedalinamai pajungta galutiniam tikslui, prigimties ir Dievo įstatymams".

Valstybės Dalis Auklėjime

Nors Popiežius nurodo, kad Bažnyčia ir šeima turi pirmutines auklėjimo teises, bet taip nusako ir valstybės teises. Jis sako: "Valstybei priklauso bendros žemės dvasinę tobulybę. Po sunkių visuomeninių darbų jis buvo rimtai sugalvojęs pasitraukti į vienuolyną, tik šv. Tėvo Pijaus XI prašomas, apsiėmė toliau eiti sunkias savo pareigas. Dabar, išrinktas Popiežium, dar sunkesnes ant savo pečių pasiėmė.

Pijus XII gerai žinomas Amerikai. 1934 m. jis lankėsi Pietų Amerikoje, Eucharistiniam Kongrese Buenos Aires. Gi 1936 m. aplankė Jung. Valstybes, kurias išilgai perlėkė orlaiviu nuo New Yorko iki San Francisco. Čia jis paliko ko gražiausių įspūdžių, ir amerikiečiai labai džiaugiasi dėl jo išrinkimo į šv. Petro įpėdinius.

Ir kada tėvų teisės auklėjime yra paneigiamos, Popiežius sako: "Tėvų yra pareiga uoliai apsaugoti įgimtąją auklėjimo teisę neličiamybe ir prižiūrėti, kad vaikų auklėjimas būtų jų kontrolėje, kad jie būtų krikščioniškai išauklėti. Bet labiausiai apsaugoti nuo ty mokyklų, iš kurių eina pavojus apsigirti piktais nedorybės nuodais".

Jei katė nieko neprileidžia prie savo mažųjų, juos daboja ir gina, ar tėvai tyliai žiūrės, matydami, kaip jų vaikai atitraukiami nuo jų, išauklėjami be jokio supratimo tikybos ar dorovės? Ar tėvai myli savo vaikus, jei juos atiduoda į nekatalikiškas mokyklas, kur jie apsigeria piktais nedorybės nuodais?

miškos gerovės ūgdymas, kuris iš tiesų yra tikrasis valstybės tikslas".

Auklėjimo srityje valstybės teisė yra apsaugoti Bažnyčios ir šeimos teises

krikščioniškame auklėjime. Toliau, valstybė privalo apsaugoti vaikų teises. Vaikai turi teises gauti gerą išauklėjimą. Gali būti atsitikimų, kad tėvai apsisleistų pasirūpintų vaikų auklėjimu; tada valstybė privalo vaikų teises apginti. "Valstybei tenka apsaugoti tą pačią vaikų teisę tais atvejais, kada tėvai savo uždavinį neatliktų dėl žiškai ar morališkai dėl apsilėidimo, nesugebėjimo ar nevertybės".

Taigi valstybė privalo pagalbėti Bažnyčiai ir šeimai auklėjimo darbe. Valstybė turi teisę prižiūrėti, kad jaunuomenė būtų išauklėta gerais pilieciais, bei jos mokslas neturi priešintis Bažnyčios mokslui, nes ji yra Dievo pastatytyji Mokytoja. Auklėjimo srityje Bažnyčia ir valstybė turėtų sutartinai veikti. Ir Popiežius pakartoja šv. Augustino žodžius: "Gerai, tie, kurie sako Kristaus mokslas esąs priešingas valstybei, teduoda tokią kariuomenę, kurios kareiviai būtų toki, kokiais Kristaus mokslas liepė būti; teduoda tokius provincijų vadus, tokius vyrus žmonoms, tokias žmonas vyrams, tokius tėvus, tokius vaikus, tokius ponus, tokius tarnus, tokius karius, tokius teisėjus, tokius pagaliau mokesčių mokesčius bei rinkikus, kokiais liepė būti krikščionybės mokslas, ir paskui teisdrįstą sakyti į esant kenksmingą valstybei; jei tai padaryty, neabejodami turėtų pripažinti, kad Bažnyčia yra valstybei išgauninga".

Kas Privalo Būti Išauklėtas

Popiežius nurodė auklėjimo teises ir pareigas sako: "Krikščioniškojo auklėjimo subjektas yra visas žmogus, dvasia sujungtas su kūnu prigimties vienu, su visomis jos įgimtomis ir antgamtinėmis galiomis, kaip tai yra žinoma iš sveiko proto ir Apreiškimo; tai žmogus išpuolęs iš savo pirmąsias padėties, bet Kristaus atpirktas ir atstatytas į antgamtinę priimtojo Dievo vaiko padėtį". Ir kadangi žmogus susideda iš kūno ir sielos, tai Popiežius ir sako, juk neužtenka vien kūno auklėti, bet reikia sykiu auklėti ir sielą pagal Dievo įsakymus.

Ir nurodęs šių dienų auklėjimo klaidas, Pijus XI pakartotinai sako, kad katalikų tėvų vaikai privalo eiti į katalikiškas mokyklas. Jis sako: "Būtinai reikia, kad ne vien tam tikromis valandomis tikyba būna dėstoma jaunuoliams, bet kad visas kitas ūgdymas kvepėtų krikščionybės religingumu. Jeigu to trūksta, jei tas šventasis dvelkimas neina per ją, nešildo mokytojų nei mokinių sielų, tai maža naudos gali būti iš bet kurio mokslo; dažniausiai iš jo būva tik žalos ir tai nemažos".

Ir kadangi tie, kurie tvarko gyvenimą be Dievo velty darbuojasi, Popiežius užbaigia savo encikliką, sakydamas: "Garbingieji K. Broliai, pakelkite aukštyn

TAKSAI NUO PAJAMŲ

Jeigu esi pavienis, arba jeigu vedęs ir gyveni su vienas, atsiskyręs nuo žmonos, ir 1938 metais iš viso uždirbai \$1,000, arba daugiau; arba jeigu esi vedęs ir uždirbai iš viso — \$2,500 arba daugiau, arba jeigu 1938 metais turėjai biznį, kurio pajamos buvo \$5,000, tai turi pasiūsty pajamų taksų išpildytą blanką ne vėliau kovo 15 d.

Raportuodamas pajamas, taksų - mokėtojas privalo priskaityti algas, visus uždirbtus pinigus, visus atlyginimus už asmenišką tarnybą, iš bankos gautus nuosimčius, gautus dividendus, ir pan.

Nuo pilnų pajamų sekantieji kreditai ir paliosavimai pavelinti.

Nevedęs asmuo, arba vedęs asmuo, kurs negyvena drauge su vyru ar žmona, turi asmenišką paliosavimą iš \$1,000.

Vedęs asmuo, arba "šeimos galva" turi paliosavimą iš \$2,500. "Šeimos galva" yra asmuo, kuris tikrai užlaiko viename name, vieną arba daugiau asmenų, kraujo giminės arba asmenio pasavinti.

Apart asmenišką paliosavimo, kreditas \$400 gali būti reikalaujamas už kiekvieną asmenį (apart vyro ar žmonos), mažiau 18 metų, kurį asmenį taksų - mokėtojas užlaiko.

Yra irgi "uždirbtų pajamų kreditas" (earned income credit) 10% pavelinta nuo visų pajamų, kurios neviršija \$5,000.

Jeigu abu, vyras ir žmona, turi pajamų, gali sykiu arba atskirai paduoti pajamas, bet tik vienas iš jų gali reikalauti asmenišką paliosavimo \$2,500.

Čia paduodame pajamų taksų du pavyzdžius —

Nevedęs žmogus uždirba \$1,375. Jis gavo \$25. nuosimčių iš bankos. Taip jo pilnos pajamos siekia \$1,400. Jo asmenišką paliosavimas yra \$1,000. ir jo "uždirbtų pajamų kreditas" — \$140. Jeigu jis gali įrodyti, kad aukavo labdaroms draugijoms kiek nors, jis tuos pinigus irgi turi priskaityti prie paliosavimų — nuo tokių pinigų taksų nereikalaujama. Sakykime, šitam atsitikime, kad šis žmogus užkavo \$10. Tad jo pilni paliosavimai ir kreditai pajamų maldingas širdis ir rankas prie mūsų sielų Ganytojo ir Vyskupo, prie Dangiškojo Karaliaus, kuris leidžia įstatymus valdantiems, kad Jis visagalia savo jėga padaryty tuo gražius krikščioniškojo auklėjimo vaisius naudingus atskiriems žmonėms ir tautoms".

Tikrai, niekas tiek meilės ir susirūpinimo jaunuomenės auklėjimu ir apsisaugojimu nuo klaidų neparodė, kaip Kristaus vietininkas, Pijus XI. Mylėdamas jaunuomenę, jis pasirūpino duoti nurodymus kaip ji turėtų būti išauklėta, kad pasiektų savo paskyrimą. Lai tas Popiežiaus susirūpinimas jaunuomene paskatina gimdytojus, auklėtojus ir veikėjus dėti visas pastangas, kad visa "atnaujinti Kristuje", kad jaunuomenė būtų Bažnyčios garbė.

siekia \$1,150. Numušant tuos \$1,150 nuo jo pilnų pajamų \$1,400 lieka \$250 tai taksuojamos pajamos; už tą sumą jis moka taksų 4%. Tai šis žmogus turi mokėti \$10.00 taksų.

Vedęs asmuo, su dviem nepilnų metų vaikais, 1938 m. uždirbo \$3,000. Įvairių nuosimčių ir kitų pinigų gavo dar \$200, taip kad jo pilnos pajamos siekė \$3,200. Jo asmenišką paliosavimas buvo \$2,500. Jis gali reikalauti "uždirbtų pajamų kreditą" iš \$320. kaip ir \$400 už kiekvieną vaiką — arba \$800. Jo pilni paliosavimai siekia \$3,620. Pajamų buvo \$3,200, o paliosavimai \$3,620 tai jam nereikia taksų mokėti. Bet kadangi jo pajamos buvo virš \$2,500 jis turi pasiūsty išpildytą blanką.

Asmuo, kurio pajamos neviršija \$5,000, privalo vartoti Form 1040A. Išpildęs formą turi padaryti prisiegą prie notaro arba pajamų agento. Galima asmeniškai arba pašta gauti Internal Revenue kolektoriui distrikte, kur taksų - mokėtojas turi jo arba jos legalę gyvenimo vietą.

Pajamų taksų įstatymas reikalauja, daug didesnių taksų nuo didesnių pajamų. Apart "normalių" taksų, yra kiti taksai vadinaimi "surtaxes", kur pajamos virkija \$5,000. Šitie "surtaxes" mainosi nuo 4%, kurių pajamos \$5,500 iki 75%, kurių pajamos daugiau \$5,000,000. Pavyzdžiui, asmuo, kurio pajamos 1938 m. siekė \$100,000 privalo mokėti \$33,354 taksų; asmuo, kuris turi pajamų \$1,000,000 turi mokėti \$680,184.

Laiškų Dežutė

Vasario 23, 1939
Cleveland, Ohio.

Gerbiame "Darbininko" Redakcija,

Su šiuo laišku prisiunčiu Money Orderį sumoje \$1.50 už "Darbininko" prenumeratą... Laibai apgailestauju, kad negaliu užmokėti už pilną prenumeratą, nes mirus mano vyru Petru, likau biedna, ir dabar sunkiai dirbdama turiu maitint savo jauną šeimynėlę... Bet kadangi mes su a. a. mano vyru buvome ilgamečiai "Darbininko" skaitytojai, taip pamylau "Darbininką", kad joki būdu negaliu likti be jo.

Jeigu Tamstos pasitikėtumėte manimi, tai galite siųsti du kart į savaitę; gal per metus laiko atsilysiu... Bet nežinodama rytojaus, bijau likt skolinga.

Mano pastaba kas link "Darbininko" turinio. "Darbininko" dabartinis turinys yra labai vertingas, nes mums, kaip lietuviams, rūpi žinoti mūsų tėvynės reikalai ir įvairios žinios. Todėl turi būti apie tai plačiai rašoma. Apie šios šalies reikalus irgi pageidaujame rašyti tik svarbesnius nuotikius ir leidžiamus naujus Washingtono ir valstybės įstatymus, o kiti bereikalingi politikierių ginčai vien tik už šiltas vieteles, o mums nieko gera neduoda.

Su tikra pagarba,

B. Jackienė,
"Darbininko" Skaitytoja.

Pažvelkite į saulę? Ji visiems šviečia, visus šildo, nelaukdama prašymo ir padėkos. Taip pat ir jūs nelaukite maldavimų ir pagyrimų, bet padėkite žmonėms gera valia — ir būsite mylimi kaip saulė.

Ar Galima Lietuviybė Be Lietuvių Kalbos

(Referatas skaitytas N. A. Lietuvių Katalikų Seimelyje, vasario 22 d. š. m., Worcester, Mass.).

Jei panašus klausimas būtų iškeltas Lietuvoje, tai jis būtų laikomas nesąmone, nes kas nemoka lietuviškai, tas kalba vokiškai, lenkiškai, rusiškai ir tik rūpinasi savo tautos reikalais. Jie yra Lietuvos piliečiai, bet dirba kitų tautų naudai.

Gi dabar Amerikoje kai kurių jaunuolių yra mėsas šūkis: "mes galime būti geri lietuviai ir visai nemokėdami lietuvių kalbos. Mes suprantame, kad esame lietuviai kilmės, baltų rasės, mes dar mylime savo tėvelius, jų gimtinę, jų tėvynę. Bet mūsų gimtinė ir tėvynė yra Amerika". Ne. Ši nuomonė yra pagrindiniai klaidinga. Jūsų gimtinė yra USA, bet jūsų ir jūsų ainių tėvynė yra ir bus tik Lietuva. Ji ir tuo metu bus Jūsų tėvynė, kai jūs jau būsite visai ją užmiršę, jos atsižadę, lygiai kaip kad visi žmonės yra Dievo kūriniais, nors dalis jų, ypač komunistai, visai nepripažįsta Dievo, prieš jį piktydžiauja.

Lietuviybė galima suprasti tik kaip tautybę, kaip veikimą lietuvių tautos naudai. Norėčiau trumpai pasakyti, kas yra tautybė, koks skirtumas tarp tautos ir valstybės.

Filosofiškai tautybė taip apibrėžiama: "tautybė yra fizinių ir psichinių formų visuma, kuri determinuoja mūsų mintis, jausmus ir veiklą". Štai paprastai tariant tos formos ir šios: 1) rasė, 2) kalba, 3) tėvynė, 4) kultūrinės tradicijos ir papročiai, 5) bendra istorija, 6) istorinė ir visuomeninė tvarka, 7) organizuota religija, 8) socialinės ir religinės institucijos. Visam kolektyvui, masei bendra individualybė ir sudaro tautybę.

I. RASĖ. Gimdamas žmogus jau paveldi savo rasės kraują ir jos per ilgus metus įgytas specifines, fiziologines savybes, po jo gyslas vaikščioja jo rasės kraujas. Bet su fiziologija glaudžiai yra susiję ir dvasiniai pradai, kuriuos jis gimdamas paveldi.

II. KALBA — suteikia gatavų, per tūkstančius metų kurtų, fizinių, emocijonalių ir intelektualinių išraiškos priemonių, kurios suteikia jam buvusių generacijų idėjas, prietyrą, pasaulėžiūrą ir jų dvasią.

III. TĖVYNĖ — toji vieta, kur jis pats arba jo tėvai, senoliai gimė, gyveno ir augo.

IV. PAPIROČIAI IR TRADICIJOS — per ilgus amžius sukurti visai tautai charakteringi pasielgimai, kurių kitos tautos visai nežino.

V. ISTORIJA, kuri jungia su buvusiomis generacijomis, kuri nuolat nustato kolektyvo likimo gaires ir teikia nuolatinio įkvėpimo ateities žygiams.

Kartais gali ir nebūti, kurios nors iš antrinių savy-

bių, bet pagrindinės savybės: rasė, kalba, tėvynė, istorija, papročiai — visuomet lieka tautybės pagrindais.

Todėl atmetimas kurio nors tautybės kartinio akmens, bus jos sužalojimas, sugadinimas ir paniekimas. Kaip sunkiai sužeistas žmogus miršta, taip žūva ir tautybė, atmetus, kurį nors jos pagrindą, taip žūtų, išnyktų ir lietuviybė be lietuvių kalbos, be tėvynės jausmo, be lietuviškų papročių. Tvirtinimas, kad yra galima lietuviybė be šių pagrindinių savybių yra tikrai savo sužalotos tautinės sąžinės grauzimo raminimas, tikrai išskojimas pasiteisinimo.

O KAM MAN TA LIETUVIŲ KALBA?

Didelė dalis Amerikoje gimusių lietuvių visai nesiskiria tautybės nuo pilietybės, nežino, kas yra tauta ir kas valstybė. O jų skirtumas yra aiškus iš apibrėžimų: "Tauta — tai žmonių masė, sujungta bendros individualybės formų, kuri jiems teikia fizinę ir psichologinę jų požiūrių, minčių ir veiklos determinaciją", — gi valstybė yra apibrėžtose geografinėse ribose vienos valstybės valdžios valdoma žmonių sąjunga. Skirtumai yra, kad vienoje valstybėje gali gyventi įvairių tautybių žmonės, o vienos tautos žmonės gali būti išsiskirstę po viso pasaulio valstybes. Tautos neribuoja valstybinės sienos.

Kiekvienos organizacijos vadai turi įsąmoninti savo narius, kad ir čia gimę, augę, būdami Amerikos piliečiais, taip pat galime būti sąmoningais lietuviais, garbingais lietuvių tautos sūnumis, ainiams.

Dažnai jaunimas stato sau klausimą: "o kam man ta lietuvių kalba reikalinga, juk ją mokėdami mes neuždirbsime daugiau dolerių?" Tai skaudus, bet tikras, grynai materialistinis klausimas. "Sunku išmokyti, už tai mums nieko nemokės, "good time" irgi neturėsime", — tai svarbiausi materialistinio jaunimo argumentai, tai svarbios nuliutuvėjimo priežastys. Pašalinkime šį keistą jaunimo nusistatymą ir aplinkybes, nebus jokio nuliutuvėjimo klausimo.

Jaunimas turi atsiminti, kad yra dalykų, kuriuos reikia daugiau vertinti negu dolerius — tai tikėjimas, sąžinė, tautybė, kalba, artimo meilė. Jie turi būti žmogui idealais, jie negali būti nei perkami, nei parduodami, nei mainomi. Jie turi būti kiekvieno asmens gairėmis.

Lietuvių kalbą turi mokėti kiekvienas tautietis dar dėl šių argumentų: 1) dėl tautinės savigarbos, 2) dėl meilės saviesiems, savo tautai, 3) ir dėl reikalo, būtinumo.

Tautietis nemokąs ir nenorįs išmokyti savo kalbos, jau yra visai nustojęs savo tautinės savigarbos, nustojęs ir tautinės vertės, nustojęs savo garbingos asmenybės. Kiekvienas mylįs savo tautą, savus žmones, stengiasi išmokyti

Antanas Skirius.

ir pamilti tą bendrą, individualinę kalbą, tą gražų minčių reiškimo būdą, tą puikią priemonę pažinti visą sukurto tautinę kultūrą. Mokąs lietuvių kalbą, žmogus turi jau mokslo, nes yra daugelis svetimųjų, kitataučių, kurie studijuoja lietuvių kalbą tik mokslo reikalu. O ko mums, jaunimui, ta gera proga nepasinaudoti, kai ją galime veltui iš tėvų išmokyti, ko mums vengti jos, ko ją nesididžiuoti. Juk lietuvių kalba yra pasaulio tautų kalba.

O pagaliau ir Amerikos lietuvių profesiniame gyvenime lietuvių kalba yra būtina reikalinga. Sakysim, jaunuoli, būsi kada nors kunigu, advokatu, gydytoju ir apsigyvensi lietuvių kolonijoje. Sužinoję lietuvių, kad esi jų tautietis, seni ir jauni ateis pas tave su įvairiais reikalais. Kreipsis lietuviškai, kad atliktum ne tik profesinius bet ir asmeninius patarnavimus, o kaip susikalbėsi? Ypač, kai daug dar yra senesniosios kartos lietuvių, kurie per 20 — 30 metų neįmoko anglų kalbos ir nenori ir neišmoks jos. Toks klientas, išgirdęs svetimą kalbą, bus nepatenkintas, nes jis tyčia atėjo pas jį, norėdamas pasikalbėti savo mylima gimtąja kalba. Jei nesusikalbėsi lietuviškai, aišku, jis kitą kartą nueis pas jam artimesnį, neblogesnį profesionalą svetimtautį, nes gal anas dar garbingesnis žmogus, gal jis dar savo tautybės ir kalbos neišsivadėjęs. Ar tuomet neteks rausti prieš lietuvių visuomenę? Ar tuomet nenukentės profesijos reikalai? O kiek daug deda vilčių lietuvių kolonijai į naujai atvykusį profesionalą, inteligentą, kiek tikimasi iš jo veikimo lietuvių kultūrinės ir religinės organizacijose. Ar nepavils jį, ar nenueis dirbti svetimai tautai, ar nepaaukos savo darbo ir gabumų jos kultūrai, jos gerovei, visai užmiršęs ir apleidęs savuosius. Ar tuomet galėsi laukti pagarbos iš savųjų? Aišku ne!

MŪSŲ LAIKRAŠČIAI Lietuviybės išlaikymo pagrindas yra lietuviškas veikimas. Nežinau, kaip galima įsivaizduoti lietuvišką veikimą be lietuvių kalbos? Juk jei jau laikraštis lietuviškas, tai jis turi būti leidžiamas lietuvių kalba; jei lietuvių parapija, tai ir jos praktika turi būti atliekama lietuvių kalba; jei organizacijos lietuviškos, tai ir jų susirinkimai turi būti pravedami tik lietuvių kalba. Jei laikraštis spausdinamas anglų kalba, nors ten rašytų lietuvių reikalais ir net Lietuvos klausimu, jis nebus lietuviškas. Juk Lenkijos ultimatumo Lietuvai metu visi svetimtaučiai laikraščiai buvo pilni žinių apie Lietuvą, juk kiekvienam Amerikos laikraščiu parašyk iš lietuvių veikimo, jie talpina ir dar sumokės gerus honorarus. Tai kam bevargti su silpnais dvikalbiais (anglų-lietuvių) laikraščiais, kai galima daug didesniuose, turinčiuose didelius tira-

žus anglų laikraščiuose dėti visas žinias? Ne, mes to nenorim! Mes norime turėti savo gyvą, gražią tautinę kalbą laikraščius! Todėl mes juos ir saugokime nuo suamerikonėjimo įtakos, todėl juos remkime ir skaitykime!

Kai jau lietuvių parapijos pradės katekizaciją, pamokslus, išpažintis visiskai anglų kalba, tai bus padarytas galutinis žingsnis prieš save pačią. Jau tuomet tėvas katekizacijai vaiką galės leisti į artimiausią airių bažnyčią, nes ir ten bus mokoma anglų kalba, o tuomet jau jis norės ir prisirašyti prie artimiausios parapijos (o ir kiek jau lietuvių priklauso svetimoms parapijoms). Jei nebus tvirtai įsitikinusių lietuvių, pradės mažėti ir nykti dabar žydinčios gausios mūsų parapijos. Ir liks tik vietoje aiškiai lietuviškos kažkokios neaiškios įvairių tautybių mišinio parapijėlė (prie to privės ir mišrios vedybos).

Jaunime, esame atsakingi už tėvų sukurto lietuviškos institucijos: už mokyklą, parapijas, laikraščius, organizacijas, klubus. Jūs turite tinkamai pasiruošti, kad galėtumėte jas išlaikyti. O nemokėdami lietuvių kalbos, tam nepasiruošite ir negalėsite užimti tėvų vietą.

Tėvai, jūs turite būti vaikų auklėjime griežti ir atsargūs, kad nebūtumėte kultininkais lietuviškos kultūros ir savo padarytų darbų griovime. Kaip išmokykite, išauklėsite savo vaikus, tokie jie ir liks. Jei iš mažens juos įsąmoninsite savo tautybės ir religijos, lietuviškos šeimos kūrimo klausimais, jie visą gyvenimą tokie išsilaikys. Iš mažens jiems duokite lietuviškos dvasios, lietuviškų papročių, leiskite lietuvių mokyklą (ačiū Dievui jau turime veik vienos didesnės parapijos lietuvių privatinės mokyklos, turime Marianopolio Kolegiją, turime Šv. Kazimiero Akademiją). Vaikas visą pasaulėžiūrą įgyja namuose ir mokykloje. Tad neleiskime vaikų ištirti mišrios valdžios mokyklas, neleiskime į svetimtaučių organizacijas, sporto klubus, sulaikykime nuo pamėgimo svetimtaučių žydų leidžiamų laikraščių ir žurnalo skaitymo. Šiose srityse reikia griežtos priežiūros!

Lietuviybė be lietuvių kalbos, kaip žmonija be žmonių, visai nesuprantama, o kas dar mėgina aiškintis, tas labai klysta. Gali būti atskiras lietuvis nemokąs lietuvių kalbos, gali būti ir nelietuvis, bet mokąs lietuvių kalbą, bet tai nesudarys lietuviybės. Gali būti knyga parašyta anglų kalba apie Lietuvą, bet ji bus nelietuviška, ji angliška. Gali kuriai organizacijai priklausyti dauguma lietuvių narių, bet jei jos principai ir veikimas nelietuviški — ji nelietuviška organizacija.

Dar ši jaunimo karta, kuri dabar galvoja apie kokią tai lietuviybę su anglų kalba, gali prisiminti ir tautybę ir lietuvių reikalus, nes jų tėveliai šalia jų stovi tvirti savo tautiniuose įsitikinimuose, bet kaip jau šis vaikų vaikai, kai jau tarp savęs nesusikalbės lietuviškai, kai bus užmiršę visus lietuvių papročius, kultūrą, istoriją, jos reikalus. Ar ir tada jūs sūnūs ir sūnų sūnūs jausis sąmoningais lietuviais? Gal ir bus keletas, bet tai tik išimtis! Šiurp! Štai kur ir glūdi gilesnė prasmė lietuvių kalbos mokymosi. Tautybė negali ilgai išsilaikyti be savo kalbos. Juk žydai, negailestingai išskirstyti po visą pasaulį, tik dėka kalbos ir talmudo liko žydais.

Supraskime teisingai tą svarbų kalbos klausimą, vertinkime lietuvių kalbą, mokykime jos jaunimą, nedarykime visai lietuvių tautai tos didelės žalos, neatrinkime gresiančio ištautėjimo.

Lietuviybės klausimas Amerikoje guli jūsų visų rankose, todėl tikiu katalikų lietuvių organizacijų galia, tikiu jūsų, brangūs vadai, geras noras ir pasiryžimais visuomet išlaikyti gyvą, tą taip mums brangią, knygnešių kraują ir nepaprastu vargu atneiskime vaikų ištirti mišrios valdžios mokyklas, neleiskime į svetimtaučių or-

COMMUNITY SPIRIT

The movement for community development, from its inception, was fortunate in having unified public support. Everybody knew that something ought to be done and everybody welcomed the opportunity to be of help.

And now the community begins to see tangible results of what determined, purposeful effort is capable of accomplishing.

Thanks and congratulations are due to those who, by their energy and resourcefulness, have translated wishful thinking into jobs.

Here in Montello is an example of what is possible through reawakened community spirit. May it serve as the guide to future effort.

BROCKTON EDISON CO.

Remkite tuos profesionalus ir biznierių, kurie savo skelbimais remia "Darbininką".

Brockton Top Lift Co.
Tel. 5227

157 CENTRE ST., BROCKTON, MASS.

Whitman Leather Co.

255 CENTRE ST. BROCKTON, MASS.

John E. Daniels Leather Co.

74 South Street,

Boston, Massachusetts

Condon Curt Sole Company

31 MONUMENT STREET, BROCKTON, MASS.

Perrotta Leather Company
SOLE LEATHER

157 CENTRE ST., BROCKTON, MASS.

Our Best Wishes for the Success of

KNAPP BROS. SHOE CO.

Wind Innersole and Counter Co. Inc.

CAMPello, MASS.

Johnson — Warner Co.
Spark Street
MONTELLO, MASS.

Inkley & Son Heel Co.

31 Monument Street MONTELLO, MASS.

United Leather Co.
Vito Nuovo
BROCKTON, MASS.

Jones & Vining, Inc.

Montello, Mass.

A. Taymor Shoe Company
BROCKTON, MASS.

Peerless Die Company

7—15 Perkins Street

Brockton, Mass.

William F. Reddish Leather Co.

Incorporated

Originator of the Famous Curry Way Insole
MEN'S and WOMEN'S CUT SOLES

Thomas G. Plant Building Jamaica Plain, Mass.

Montello Heel Co.Manufacturers of "HEELS THAT FIT"
Since 1908

EMERSON AVENUE, MONTELLO, MASS.

Way Leather Company

121 Beach Street

BOSTON, MASSACHUSETTS

Winneg Brothers

17 BAY STREET

BROCKTON, MASSACHUSETTS

F. L. Burke & Son

LEATHER — CUT LIFTS

123 South Street Boston, Mass.

IPSWICH, MASS.

Avon Sole Company

Avon, Mass.

Thomas Griffin Leather Corp.

Boston, Mass.

C. G. Flynn Leather Co.

107 South Street

BOSTON, MASSACHUSETTS

**ŠV. JANUARIJAUS KRAUJAS
NEAPOLIO BAŽNYČIOJE****Jau 700 Metų, Kai Tris Kartus Me-
tuose Tas Kraujas Užverda**Sausio Mėnėsis Krikščio-
nių ir Stabmeldžių
ŠviesojeMūsų kalendoriaus pa-
grindan, kaip žinome pa-
dėtas romėnų Cezario i-
vestas astronominių metų
išskaičiavimas. Tas genia-
lus vyras suskirstė metus
į 12 mėnesių vietoje iki jo
laikų buvusių 10 mėn. Pir-
mas reformuoto kalendo-
riaus mėnuo buvo pavadini-
tas Januarius. Tą vardą
ir dabar daugumas romė-
nų ir slavų tautų vartoja.Gal būt, ne visiems žino-
ma, kad tokį pavadinimą
tas mėnuo gavo nuo romė-
nų dievo "Janus". Janua-
reiškia lotynų kalba duris,
vartus. Kadangi naujais
metais atidaromos durys į
kitus metus, tai tas mėnuo
ir buvo Januariu pavadini-
tas. Pats dievas Janus bu-
vo atvaizduojamas su
dviem veidais. Nesunku
suprasti, ką romėnų kultū-
ringa tauta norėjo tuo pa-
reikšti. Simboliškai ji su-
jungė tuo dvideviu dievu
senųjų metų galą ir naujų-
jų pradžią. Abudu veidu
romėnai pridėjo prie vie-
nos galvos, nes tarp vieno
ir kitų metų pertraukos nė-
ra, juos riša glaudžiausias
ryšys, koksai tik gali būti.
Tam dievui Romoje buvo
pastatyta šventovė, kuri
taikos metu buvo uždary-
ta, o esant karui atdara.Katalikų Bažnyčia turi
vėl Šv. Januarių. Buvo tat
Benevento vyskupas, gi-
męs Neapolyje. Kadangi
pirmųjų romėnų imperato-
rių laikais iki 5 amžiaus
pradžios, kiekvienas krikš-
čionis buvo pasiryžęs mirti
dėl savo tikėjimo, tai ir
tam Bažnyčios ištikimam
tarnui imperatorius Dio-
klecianas 305 m. nukirsdė.**Susipažinkite Su Jėzaus
Kristaus Gyvenimu ir Jo
Darbais**Isigykite
Vyskupo P. Bučio, MIC.
parašytą knygą — "Jėzus
Kristus". Knyga didelio
formato ir turi 509 pusla-
pius, audeklo geruose ap-
daruose, kaina \$2.50.Šioje knygoje labai aiš-
kiai ir lengva kalba apra-
šyta Kristaus gyvenimas ir
jo nuveiktieji darbai. Tu-
rėtų šią knygą isigyti kiek-
vienas katalikas. Jų galite
gauti "Darbininko" admi-
nistracijoje.366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.Profesionalai, biznierių, pramonin-
kai, kurie skelbia "Darbininke" tik-
rai verti skaitytų paramos.
Visi skelbiant "Darbininke".no galvą drauge su kitais
6 krikščionimis. 5 amžiuje
jo palaikai atsidūrė Nea-
polyje, o 820 m. Beneven-
te; tik galva buvo palikusi
Neapolyje. Tačiau 1497 m.
ir kūnas buvo į šią miestą
nugabentas. Pažymėtina,
kad tris kartus per metus
(gegužės pradžioje, rugsė-
jo 19 ir gruodžio 19 dieną)
neapoliečiai esti liudinin-
kais stebūklo. Tomis die-
nomis ties Šv. Januario
galva pastatomi du pailgi
buteliukai, kuriuose laiko-
mas jau sudžiūvęs švento-
jo kraujas. Kiekvieną kar-
tą, kai tie buteliukai atsi-
randa ties galva, kraujas
suskystėja. Nors yra žinių,
kad tas stebūklas 12 amž.
pasirodydavo, bet nuo 15
amž. buvo jau visai krikš-čionijai žinomas. Visi ban-
dymai išaiškinti ir matyti
jame paprastą gamtos rei-
škinį buvo bergždi ir neda-
vė įtikinančių duomenų.
Paprastai tas suskystėji-
mas įvyksta netrukus po
to, kai buteliukai stovi ties
galva. Tačiau prieš keletą
metų stebūklo pasirody-
mas užtruko, ir neapolie-
čiai buvo labai nusiminę,
kol pamatė vėl šventojo
suskystėjusį kraują.Dr. J. Januškevičius.
"Ū.V.Ž."**Henry C. Hatch**

Shoe Manufacturers' Supplies

Brockton, Mass.

Barbour Welt Company

MONTELLO, MASS.

Stone & Tarlow Shoe Company

Montello, Mass.

Campello Shank Company**Caroline — Becker Inc.**Sole Leather and Cut Soles
MONTELLO, MASS.**Keeler Leather Co.**

Walter A. Keeler

121—123 SOUTH STREET, BOSTON, MASS.

Capachione Bros. Co.

Manufacturers of

Toplifts — Counters — Shanks — Cap-Tops for
Shoe Finders

93 PLEASANT ST., BROCKTON, MASS.

TO KNAPP BROTHERSLarge and consistent users of "Rock-Ole" soles for 20 years —
We offer our sincere congratulations on their past record of great achieve-
ment and our sincere good wishes for the future.**THE AMERICAN OAK LEATHER Co.**

354 Congress Street

Boston, Mass.

Tarlow Brothers Co.

167 CENTRE ST., BROCKTON, MASS.

Panco Rubber Company

Stoughton and Chelsea, Mass.

M. H. Berger & Sons, Inc.Cut Soles — Innersoles — Grain Box Toes
14 EVERETT STREET, BROCKTON, MASS.**Kistler, Lesh & Co., Inc.**

332 Summer Street

Boston, Massachusetts

Packard Carton Co.Shoe Cartons — Paper Boxes — Factory
CAMPELLO, MASS.**Merrihew & Pratt**

Sole Leather Commission Merchants

197 South Street
BOSTON, MASSACHUSETTS**Diamond Shoe Corporation**

MONTELLO, MASS.

BEST WISHES TO KNAPP BROS.

From

Woodard & Wright Last Co.

67 PERKINS AVE. BROCKTON, MASS.

Alger Paper Box Co.

Brockton, Mass.

Shoe Cartons and Confectionery Boxes

The Alger Paper Box Company wishes on this 20th Anniversary of
the Knapp Brothers Company success and prosperity at their new location
in Brockton.

ATOSTOGOS LIETUVOJE

Rašo
Jonas Mončiūnas
(Tėsinys.)

Suėjau ir kun. Čibirą. Jis yra malonus žmogus ir tikras Vilniečių lietuvių tėvas ir globėjas.

Vilniuje buvau tris dienas. Graudu buvo skirtis su Vilniečiais, kurie taip skursta ir vargsta svetimųjų spaudžiami. Atsiveikinant man vienas Vilnietis lietuvis pareiškė: — „Važiuojate į laisvą šalį, gyventi ir naudotis viskuo, kas žmogui priklauso ir pridera, o mes gyvenam be vilties!“

Vilniuje nebuvo linksma, nes visur jaučiau lenkų priespaudą, mačiau lietuvių vargus. Prieš išvažiuojant, užėjome dar į Aušros Vartų bažnyčią atsisveikinti, nors nežinau kaip bus Dievo skirta, bet nesitikiu, kad kada nors tektų vėl pamatyti.

Einant į geležinkelio stotį prie gatvės Kolejova, girdžiu du žmonės kalbasi lietuviškai. Einu artyn. Bet atėjus autobusui vienas iš jų įėjo į autobusą. Klausiu likusio: ar lietuvis? Atsako: „Ne, bet lietuviškas žydėlis, bet anas ką nuvažiuavo, tai šėyras lietuvis“. Tęsia: „Jis yra baigęs juristo mokslus, bet jis niekad nebus juristas, nes lietuvis, o ne lenkas“. Klausiu, ar jį gerai pažįstas. „Niu“, atsako, „aš jį pažįstu, kai jis buvo dar kūdikis, jis ne aš, aš turtingas, bet jie visi gabūs“. Toliau klausiu žydėlio: Tai jeigu neturtingas, tai iš kur jie gauna pinigų mokslui? „O, jie gauna iš savųjų“, atsako žydėlis. Dar jis man daugiau norėjo ką tai papasakoti, bet turėjau eiti išsi-pirkti bilietą kelionei. Išsi-pirkome bilietus. Mano žmona nori išsigerti lemo-nado ar kokio kitokio sal-

daus gėrimo. Turiu tik 20 grošų ir stiklas gėrimo tiek kainuoja. Klausiu jaunos, žvalios patarnautojos: Ar ir man duosi gerti už tą patį pinigą? Sako, „ne“. Tada aš jai padaviau lietuvišką litą ir klausiu: ar už tą pinigą duosi ką? Ji sako lietuviškai: „Vienas litas“. Pradėjau su ja lietuviškai kalbėti. Nudžiugo ir klausia manęs: „Ar ponas lietuvis?“ Sakau, taip. Tada ji pareiškė savo pasiilgimą Lietuvos, savo giminių ir pažįstamų. Jos broliui i Lietuvą parvežiau jos laišką. Ji pati žadėjo kada nors aplankyti Lietuvą. Jos brolis yra karininkas Lietuvoje.

Mes eidami į stotį dar kartą atsukome į Aušros Vartus. Susijaudinome. Bežiūrėdami, pamatėme kitą pusę Aušros Vartų lenkišką erelį su išskėtais nagais.

Mums bestovint, atėjo į stotį mus išlydėti p. Adomas Butrimas, rimtas lietuvis. Kaip gaila, tas žmogus nuteistas 3 metams kalėjimo. Tiesa, dar apeliacijiniame teisme byla neužsibaigus, ir žmogus laukia, nežina ko.

Susėdome į vagonus. Mūsų palydovas pasiliko lauke. Pareiškęs Šudiev, turėjo eiti, nes „prieteliai“ pradėjo šnairuoti.

Pradėjus važiuoti, lenkai inspektoriai į mane biskį pažiūrėjo, o mano žmonos apčiupinėjo ridikulį (pocket book'ą) ir užrašų knygutę ir sako: „Tylko notes“. Pamaniau sau, kvailiai. Aš tai turėjau užrašų. Kaip tik Vievy privažiavo, tai pajutome laisvesnį orą ir pasidarė linksniau.

Bus daugiau

Remkite tuos profesio-nalus ir biznieriū, kurie savo skelbimais remia „Darbininką“.

KNAPP BROTHERS, Inc.

C. E. KNAPP, President
E. D. KNAPP, Treasurer

184 Summer Street
Boston, Mass.

February 15th, 1939

FROM THE OFFICE OF C. E. KNAPP

DARBININKAS
Lithuanian Newspaper

Gentlemen:

Nineteen thirty nine not only marks the 20th anniversary of Knapp Brothers Incorporated, but also marks an important step in the further development of this organization. The consistent growth of our direct-to-consumer business season by season, and year by year has been most gratifying and now, in our 20th year of operation, our volume has increased to the point where it appears advisable to control our own production.

We believe that our setup with an already established and consistent outlet for a large number of shoes daily, represents a very favorable and most important element in the anticipated success of the factory we are about to establish. The fact that the major portion of our production will be confined to a relatively few styles of standardized pattern and construction should enable us to produce shoes on a very economical basis, as well as to assure the workers of a regular and satisfactory pay envelope. Also that the manufacturing costs may be kept sufficiently low to assure the future continued growth of our business, we shall operate with a relatively low factory overhead, as the cost of executive management will be largely borne by our distributing organization rather than the factory.

We fully realize that in taking this step there will be many problems to overcome, but we feel that in a factory properly financed and backed by the resources of our present organization, we should have no difficulty in operating successfully. We feel that in coming to Brockton we shall receive from the people of Brockton and the workers in our plant that same spirit of goodwill and loyal co-operation that is now so apparent in our present organization which, in turn, is of the utmost importance to the success of the Knapp Brothers Shoe Manufacturing Company.

We wish to extend to the citizens of Brockton — the Chamber of Commerce — the Brockton Industrial Fund — the Brotherhood of Shoe and Allied Craftsmen — the Lithuanian Association — and the Brockton Holding Corporation our sincere appreciation of their interest and co-operation in the establishment of our factory. We shall do everything within our power to make this new plant a credit and an asset to this community.

Very truly yours,
Clarence E. Knapp

Twice the wear in every pair

Rytinių Valstybių Žinios

Torrington, Conn.

Labai mažai rasime lietuvių kolonijų, kur taip gražiai lietuvių sugyventų, kaip šioje kolonijoje. Turi kelias pašalines draugijas, du klubus, turi savo gražų namą su svetaine. Visi gyvena gražioje miesto dalyje, ir dauguma turi nuosavus namus.

Moterys turi savo pašalpinę draugiją — Marijos dukterų vardu, tik dar trūksta LRKMS. LRKSA ir Lietuvių Katalikų Darbininkų Sąjungos kuopos (LDS). Aš manau, kad šios kolonijos lietuviai ir šių organizacijų kuopos įsisteigs.

Jaunimas susorganizavo chorą. Girdėjau, kad gerai gyvuoja. Rengia įvairius parengimus. Tik dabar, Gavėnios metu, kaip ir pridera, nerengia jokių pasilinksminimų. Pagirtina. Valio, Torringtono lietuviai katalikai!

A. P. Krikščionas.

NEWARK, N. J.

Vasario 13 d. įvyko L. Vyčių 29 kp. susirinkimas šv. Jurgio draugijos svetainėje. Išrinkta atstovai į apskričio suvažiavimą Great Neck, N. Y. Sporto komi-

sija išdavė raportą ir pažymėjo, kad mūsų kuopa yra trečioje vietoje L. Vyčių apskričio lygoje. Kuopos mišriame ratelyje p. Ieva Savickienė, Juozas Zvingelis ir Kazys Vaškas dar vis tebėra pirmoje vietoje antrojo roundo pabaigoje.

Nutarė paminėti organizacijos globoje šv. Kazimiero šventę kovo 5 d., dalyvaujant šv. mišiose ir priimant šv. Komuniją. Po to, turėti bendrus pusryčius. Išrinkta komisija.

Viduržiemos šokiai įvyko vasario 18 d. Dalyvavo apie 500 žmonių. Visi linksmi praleido laiką. Kuopa dėkuoja visiems dalyvavusiems, ypač kaimyninėms Vyčių kuopoms. Taipgi reikiame padėką šokių rengimo komisijai ir visiems darbininkams už pasidarbavimą.

K. V.

Šeštadienį, vasario 25 d. L. Vyčių 29 kp. bowling ratelis žaidė su Elizabetho Vyčių rateliu Newark. Vietiniai Vyčiai, laimėjo 8 žaidimus pirmiau, šį kartą visus tris pralaimėjo. Elizabethiečiai toli pralenkė Newarkiečius. Šių žaidimų žvaigždė buvo tai Elizabethiečių sportininkas p. Petraconis, kuris vienas padarė 625 punktus.

Štai rezultatai:

Elizabeth No. 2	—	—	—
Petraconis	233	201	191
Oskutis	220	175	188
Juozapavičius	168	225	160
Zalibukas	188	192	145
Laura	179	180	234
	988	973	918

F. V.

HARTFORD, CONN.

Gavėnios laikui prasidėjus, pasibaigė ir pasilinksminimai. Vien tik įvyksta Basket ball rungtynės. Vyčiai turi savo jautą, kuris dažnai susiremia su svetimačiausiais ir visada lieka laimėtojai. Visai mažai pralaimėjo. Vyčiai yra vieni iš geriausių žaidėjų šioje sporto srityje.

A. Sabčika.

NEW HAVEN, CONN.

Teko girdėti, kad jaunimas įsteigė „Dramos Mėgėjų Ratelį“, ir jau lavinasi. Ši žinia yra labai linksma, nes mūsų kolonijoje randasi jaunimo, kurie mėgsta dalyvauti vaidinimuose ir kurie puikiai atlieka, kad ir sunkiausias roles. Sveikinu Dramos Mėgėjų Ratelį ir linkiu geriausių sekmių jūsų darbe. Gargždėškė.

LDS Naujos Anglijos Apskričio Kuopų Dėmesiai!

Remiantis LDS Naujos Anglijos Apskričio suvažiavimo nutarimu, kad dėl besitartinančios vasaros parengimų sezono, visos LDS kuopos išrenka nemažiau kaip po du atstovus (kai kurių kuopų atstovai pasižadėjo būti komisijoje pačiame suvažiavime) ir prisijungia į bendrą susirinkimą, kuris bus paskelbtas Apskričio valdybos.

Šiuomi, remdamiesi viršminėtu nutarimu, pranešame, kad visų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį kovo 19 d., š. m. 3 val. po pietų, „Darbininko“ salėje („Darbininko“ name), 366 West Broadway, So. Boston, Mass. Šiame susirinkime bus išrinkta veikimo komisija rūpintis visais LDS N. A. Apskričio parengimais. Kviečiami visi skaitlingai dalyvauti.

LDS N. A. A. Valdyba —
Dv. Vadas — Kun. S. Kneizis,
Pirm. — J. Kumpa,
Vice-pirm. — A. Zaveckas,
Išdin. — K. Nadzeika,
Skr. — T. Versiackas.

The Brockton Savings Bank

WELCOMES

KNAPP BROTHERS, INC.

and

Knapp Brothers Shoe Manufacturing Company

TO BROCKTON

We offer our Services
to their
EXECUTIVES and EMPLOYEES

SAVINGS ACCOUNTS CHRISTMAS CLUB ACCOUNTS
SAFE DEPOSIT BOXES SAVINGS BANK LIFE INSURANCE

North Main Street at Court "The Bank on the Hill"

People's Savings Bank

221 Main Street, Brockton.

"A Bank For All The People"

SAVINGS DEPT. DEPOSITS GO ON INTEREST THE FIRST DAY OF EACH MONTH. CLUB DEPT. CHRISTMAS & TAX CLUBS.

SAVINGS BANK LIFE INSURANCE: ASK FOR RATES

MORTGAGE MONEY AVAILABLE: A MUTUAL SAVINGS BANK

Choose Your Own Home Mortgage Plan

FUNDAMENTAL principles that govern home ownership are just the same today as they were a hundred years ago — and just as desirable for the individual and family — but NEEDS change with the times — and this institution is proud to be able to offer modern, flexible home mortgage plans adapted to the requirements of the progressive, far sighted person of today.

If you plan to BUY—BUILD—REFINANCE—MODERNIZE or REPAIR your home it will pay you to ask about our FLEXIBLE MORTGAGE PLANS—“Geared to Modern Times”.

PROMPT ACTION ON ALL MORTGAGE APPLICATIONS

SECURITY
FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
of BROCKTON
40 LEGION PARKWAY, BROCKTON
Telephone 4494

Money Always Available

For
Loans on Real Estate
Select the Plan that best fits
Your Particular Needs
ALSO

Loans on Shares up to 90% of their value, without affecting the earning on the shares, are yours for the asking. Whenever you need money for any purpose ask for a Share Loan. Rates 5 1/2%

Shares Insured in Full Last Dividend Rate 4% Start Your Shares Now

Campello Co-operative Bank

1106 Main St., Campello, Mass.
Tel. 3210

Home National Bank Of Brockton

(Narys Federal Insurance Corporation)

34 School Street, Brockton, Mass.

The Way to Future Happiness

Is Found Through SAVING

Your Future Is Guaranteed by Investing in the MONTELLA FEDERAL SAVINGS

THE REASON WHY. Your savings are insured up to \$5000 by the Federal Savings and Loan Insurance Corporation. There is no better investment nor a safer way to prepare for your future.

Montella Federal Savings and Loan Association of Brockton

825 North Main St., Brockton, Mass.

VIETINĖS ŽINIOS

Vyčiai iškilmingai Minėjo Savo Patrono Šventę

Sekmadienį, kovo 5 d., L. Vyčių Algirdo 17 kp. iškilmingai minėjo savo organizacijos patrono šv. Kazimiero šventę.

9:30 val. rytė, šv. Petro lietuvių par. bažnyčioje įvyko L. Vyčių ir bendrai viso parapijos jaunimo ir senesniųjų svečių ir viešnių. Pusryčių rengimo komisijoje buvo pp. N. Marksaitė ir O. Razvadauskaitė. Joms pagelbėjo pp. Marksienė, Ona Staniulytė, p. Augustinavičiūtė, O. Marcinkonytė, Petras Kudrevičius, J. Varnas, Steponas Mickevičius ir kiti.

Pusryčius pradėjo malda kun. K. Jenkus. Pasistiprinę, pradėjo programą. L. Vyčių kuopos pirmininkas p. Antanas Gaputis, pasakęs įžanginę kalbėlę ir visus pasveikinęs, programą vesti pakvietė Dr. M. Vincą Kasperą (Casper), kuris labai sumaniai atliko savo pareigą.

Grazias kalbas pasakė šie asmenys: kun. K. Urbonavičius, kleb. kun. P. Virmauskis, svečias kun. J. Balkūnas iš Maspetho, Dr. Seymour (Landzius), adv. Jankauskas (Young), Dr. Dusevičius, p. M. Grilevičiūtė, Sodalicijos pirmininkė, p. J. Giedraitis, Choro pirmininkas, stud. A. Janušonis, Studentų

pirmininkas; pp. Al. Kiburis, laidotuvių direktoriai, pp. P. A. kunevičius, S. Barasevičius ir D. Zaletskas, ir N. A. L. Vyčių apskričio pirmininkas ir kuopos Garbės Pirmininkas, p. P. Razvadauskas.

Tikimės, kad ateityje dar daugiau mūsų profesionalų prisidės prie L. Vyčių organizacijos, kuri šioje kolonijoje yra viena iš stipriausių, turi savo "bowling alleys" ir gražiai įrengtą kambarį susirinkimams.

Jaunimas yra dėkingas kun. J. Balkūnui už pasakytą turiningą pamokslą laike šv. mišių. Mūsų obalsis: Dievui ir Tėvynei! A.E.L.

Lankėsi

Pereitą šeštadienį, kovo 4 d. "Darbininko" redakcijoj lankėsi kun. J. Balkūnas, Maspetho (N. Y.) lietuvių par. klebonas, Kunigų Vienybės Centro Pirmininkas ir įžymus mūsų išeivijoje vadas ir rašytojas. Kun. J. Balkūnas yra labai susirūpinęs mūsų spauda ir VVS reikalais.

Tą pačią dieną, 2 val. po pietų, Darbininkų Radio programoje kun. J. Balkūnas pasakė gražią kalbėlę, kuri tilps kitame "Darbininko" numeryje.

Beje, kun. J. Balkūnas ta proga užsisakė LDS ir "Darbininko" išleistų brošiūrų 150 egzempliorių. Dėkiojame.

KAS, KUR?

Kas galėtų išaiškinti dëlko panelę F. taip rūpinasi vienu So. Bostono vaikinu? Šaukia telefonu, nuduodama, kad tai doro iš "tolimos kolonijos" ir t.t.

Pereitą antradienį buvau Vyčių bowling alleys. Jaunimas labai interesavosi "Darbininke" vedamų skyriu "Kas, Kur?". Visi tik ir skaito ir klausinėja, kas tas "Broadway 300". Susidomėjimas didelis. Beje, ar sužinojote kas tas "Broadway 300", ar yra toks numeris?

Panelė iš Roslindale rimtai galvoja. O ar žinoite apie ką? Atspėkite. Broadway 300 žino, ir gal kada nors "išsisklains".

Vyčių bowling alleys'e tikrai sužinojau, kad po Velykų turėsime patpėsėjimą vienos jaunos porėlės O. ir F. jungtuvėse. Panelė O., rodos, telefonu skambino ir klausinėjo kas tas "Broadway 300". Ji nelabai nori, kad apie ją tilptų šiame skyriuje.

"Gyvojo Rožančiaus Paslaptys"

Ką tik gavome iš Lietuvos Gyvojo Rožančiaus Paslapties lapelius. Kiekviena Rožančiaus Paslaptis atitinkamai ir gražiai iliustruota — atvaizduota paveikslais. Kaina tik 25c.

"DARBININKAS"
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

VALGOMŲJŲ DAiktų KRAUTUVES

Pirkti pas biznierių mėsą, vaisius, daržoves ir kitokius daiktus, kurie skelbiami "Darbininke" apsimoka, nes jie parduoda šviežius produktus ir maistą patarnauja. Nuėjį į bilį kurią krautuvę pasakykite, kad jį skelbimą matėte "Darbininke".

Povilas Bushmanas

48 CRESCENT AVENUE,
TELEPHONE COLUMBIA 6702
29 SAVIN HILL AVENUE,
DORCHESTER, MASS.

Perkins Sq. Cash Market

POVILAS BALTRUSIONAS, Sav.
490 Broadway, Tel. SOU 3120
SO. BOSTON, MASS.

K. Sidlauskas

918 E. BROADWAY,
Tel. SOU Boston 9367
Pristatau ICE CREAMA ir užkandžius piknikams ir visokiems parengimams.

Profesionalai, biznierių, pramonininkų, kurie skelbiami "Darbininke" tikrai verti skaitytų paramos. Visi skelbikės "Darbininke".

PRIE PAKELĖS KRYŽIAUS

Tu nuliūdai, gerasis Kristau,
Ir tavo skausmas toks gilus,
Aurdų klajūnais mes dar klystam.

Dar tiesiam nuodėmių tiltus.
Pamiršo žmonės Tavo mirtį.
Pamiršo meilę be ribų.
Ir kiek dar tenka Tau patirti,
Biauriausio šmeižo ir kalbų.
Bet dar neliūsk, gerasis Kristau,
Palaimink mus šventa širdim.
Su didžia meile mes sugrįžtam:
Gyvent, kentėti su Tavim.

Stasys Krassauskas.

ŽINUTĖS

Kovo 5 d., kun. J. Balkūnas atgiedojė šv. mišias intencijai šv. Kazimiero vyrų pašelpinės draugijos ir pasakė jaunimo misijų baigos pamokslą. Jaunimo ejo prie Sakramentų apie 900.

Tuoju po šių mišių, Vyčių vadovybėje, įvyko vieši pusryčiai, kuriuose dalyvavo nemažai ir profesionalų.

7:30 val vak., kun. K. Jenkus rodė iš Lietuvos puikius vaizdus ir gražiai kalbėjo apie Lietuvą.
Rekolekcijos, pusryčiai ir pasakaita padarė gilų įspūdį visai parapijai.

Po mišių, prie bažnyčios durų, Seserys Kazimierietės, su Rėmėjomis, rinko aukas.

Tą pačią dieną tapo pakrikštytas sūnus Vincento ir Julijonos (Sapiegaitės) Vaikšnorų vardais Richard - Vincas. Kūmai buvo Jonas Vaisnorai ir O. na Račkauskienė.

Taip pat buvo pakrikštytas Jurgis Kazys, sūnus Jono ir Elzbičtos (Kazlauskaitės) Valucų. Kūmai buvo Kazys Valucas ir Kazimiera Gečienė.

Pakrikštyta duklė Alberto ir Rožės Žardekų vardais Juzefina Ieva. Kūmai buvo Jonas Žardekas ir Lilijona Ausevičienė.

Susikrto Unijos

So. Bostone Amerikos Darbo Federacijos unija išėjo prieš CIO uniją. American Sugar Refining kompanijos darbininkai priklauso prie CIO, o vežikai, kurie išvežioja cukrų, priklauso prie ADF unijos. Pastarosios unijos vadai iššaukė vežikus į streiką, kad privertus ir dirbtuvėje dirbančius darbininkus prisirašyti prie ADF unijos. Šis streikas paraližuoja darbą, bet darbininkams iš jo nėra jokios naudos. Darbininkai, dirbantieji dirbtuvėje, yra pilnai patenkinti CIO. Taigi vežikų unijai, kuri, rodos, pasirašė sutartį metams, nėra jokio reikalo versti kitus darbininkus prie unijos, kurios jie nenori.

Ši darbininkų kova kenkia patiems darbininkams. Sekmadienį, kovo 12 d. 7:30 val. vakare, šv. Petro par. salėje, ant 5-tos gat., So. Bostone, įvyks Marianopolio Kolegijos gražus vaidinimas — "Už Tėvynės Laisvę". Įžanga maža — 50c. Kviečiame visus dalyvauti ir paremti vienatinę lietuvių berniokių Marianopolio Kolegiją. Marijonų Koleg. Rėmėjai.

"Už Tėvynės Laisvę"

... Aš skelbiu visur optimizmą, ir šito optimizmo pasisemiu tyriame šv. Pranciškaus dvasios šaltinyje... Dažnai esu sakęs, ir nepaliausiu niekuomet kartojęs: pasaulio išganymai yra būtinai reikalingas supratimas ir paplitimas pranciškoniško idealo".

Kard. Verdier, Paryžiaus Arkiv.

SVARBUS VEIKĖJŲ SUSIRINKIMAS

Ketvirtadienį, kovo 9 d., 7:30 val. vakare, "Darbininko" salėje, 330 E St., ("Darbininko" name) įvyks veikėjų susirinkimas, kuriame bus pasitarta kaip sekmadienį Lietuvos Vyčių 17 kp. vadovybėje suruošus tuojau po Velykų naujos "Darbininko" Intertipos fondui šokius. Taipgi bus sudarytos įvairios šokių rengimo komisijos. Nuosirdžiai kviečiame kaip įvairius veikėjus-jas, taip ir L. V. 17-tos kp. narius skaitlingai šiame susirinkime dalyvauti.

ŠOKIŲ RENGIMO KOMISIJOS VARDU —

Pranas Razvadauskas, pirm.,
Steponas Mickevičius, ižd.,
Jonas Varnas, rašt.,
A. Peldžius, "Darb." adm.

Pirmutiniai Po Velykų Šokiai

Rengiami Lietuvos Vyčių Algirdo 17 Kuopos

PENKTADIENĮ

Balandžio - April 14, 1939

Municipal Bldg. Salėje

E. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Visas pelnas skiriamas naujos "Darbininko" Intertipos Fondui. Visi kviečiami dalyvauti ir paremti gražų tikslą.

RENGĖJAI.

Em. Urn.

SENO PARKO KALBA

Sekmadienis. Einu siauru, bet tiesiu takeliu į buvusį garsų Lietuvoje kuni-gaikščių dvaro parką. Saulutė meiliai šviečia ir, tartum, vilioja arčiau prie ramiai betūnančio juodo, lyg aksomo, prūdo. Jos auksiniai spinduliai skverbiasi į tyliąsias vandens paslaptingas vietas. Aplink apaugę šimtamečiai medžiai, vėjo liūliuojami, krato savo šakas, lyg reikšdami nepasitenkinimą saulutės smalsumu: ir jie stengiasi jai pastoti kelią. O visgi saulutė, šelmiškai šypsodama, retkarčiais pasiekia savo tikslą. Nuo saulutės drąsaus žvilgsnio prūdelis ima kaisti, net jame plaukiojančios žuvelės.

Kur pažvelgsi, visur aukštos pušys. Jos, didingai išskelusios galvas į dangų, šlama ir seka, nors mums nesuprantamą, gražią pušų pasaką.

Mano mintys vėjo greitu persikelia į praėjusius laikus. Be abejo, tada čia stovėjo didingi balti mūrai su ilgomis verandomis ir galerijomis, o šiandien jų vietoje stūkso apsamanoje griuvėsiai. Iš tų rūmų tada dažnai pasigirdavo švelnūs muzikos garsai, o dabar tik žvirblių čirškėjimas pertraukia šią paslaptinę tylą. Įvairių spalvų gėlių klombai, fontanai ir gracingos statulos puošda-

vo parką. Šiandien — visur nyku.

Vienintelis išlikęs pastatas, primenantis dvaro rūmų gražumą, yra tūkstantakė oranžerija. Ji, lyg senelė vargų prikamauta, ilgais kuolais paramstyta riogso parko viduryje.

Besigrožėdama šia gamta, sutinku vieną senelį, kuris man papasakojo apie ano meto dvaro gyventojus. Senoji dvarininkė labai mėgusi vaikščioti parko alėjomis. Eidama, ji pasiimdavo skėtį, po kuriuo vis pasislėpdavo pamačiusi ateinančią žmogų. Kartą ji beveikščioldama sode, pasitubėjo, kad vienoje obelyje tupi vaikėzas. Ponia staiga išskėtė savo skėtį ir nervingu drebančiu balsu liepė medyje iki ateis jį nu-bausti už obuolių vogimą. Tai pasakiusi, apsisuko ir vištos greitumu nutrepė jo rūmų link. Tuoj pranešė daržininkui apie sugautą vagį. Daržininkas nusiskubino į sodą, bet vagies ten nerado.

Dvarininkė, sužinojusi, kad vagis paspruko, nustebusi paklausė:

— Kas bus iš žmonių, kad jie ponų nebeklauso.

— Mainos rūbai margo svieto". Tie, kurie ponų neklausė, dabar patys tapo ponais.

BRIGHTON, MASS.

JUNGTVUVĖS

Vasario 18 d. p. Anelė Anilonytė ištėkėjo už Chester Nicolaisen iš Brookline. Liūdininkais buvo Marijona Bucelevičiūtė ir Edward Nicolaisen. Jungtuvės įvyko 4 val. po pietų šv. Antano par. klebonijoj.

Vestuvių bankietas įvyko Lietuvių svetainėje, Lincoln St. Dalyvavo daug svečių ir viešnių. Tarp kurių: adv. B. Sykes su žmona iš Norwood; Tinterių šeima, Raudeliūnai, Bucelevičiai, Dirsai, Railai, Talaliai, Kanai, Pakštai, Angai, Gerulskiai, J. Webra ir šeima ir kiti.

Jaunavedis esąs Scharf's restoranto savininkas, o p. Anilonytė dirbo Gilchrist kompanijos ofise.

Rap.

Mažiausios Valstybės Europoj

Jau daugiau kaip šešis šimtus metų nepriklausomai gyvena mažytė Andoros respublika Pirinėjų kalnuose, tarp Prancūzijos ir Ispanijos. Didumo ji bus maždaug tokia pat, kaip Joniškėlio, Linkuvos ir Vaškų valsčiai, sudėjus juos į vieną vietą, bet gyventojų mažiau, kaip, sakysim, Biržuose — vos 5 tūkstančiai gyventojų. Tos valstybės prezidentas yra ūkininkas, jis pats arija laukus, nekartą jį galima sutikti karves bei avis į ganyklas bevaranti.

Iki kioi Andora teturėja 15 kareivių, kurie apsaugodavo "valstybės" sienas ir palaikydavo viduje tvarką. Kada gen. Franko kariuomenė baigė ištumti kairiuosius iš Katalonijos, labai daug pabėgėlių bandė įlikti į Andorą. Dėl to ir jos "armija" padidinta ligi 30 vyrų.

Dar mažesnė už Andorą yra Lichtenšteino monarchija, esanti tarp Šveicarijos ir Vokietijos: ji bus nedidesnė, kaip bet kuris Lietuvos valsčius, bet gyventojų turi daugiau už Andorą — 11.500.

Lichtenšteinas, galima sakyti, laimingiausia valstybė pasaulyje, nes jo gyventojai nemoka jokių mokesčių. Lichtenšteinas teturi vieną kareivį, bet ir tas pats šaunamo ginklo neturi. Be to, šiuo metu jis jau labai senas — neseniai šventė 95 m. amž. sukaktį.

Laimingas ir Liuksemburgas, valstybė su 290.000 gyventojų. Toji valstybė nežino bedarbių, jos gyventojai labai kultūringi; Liuksemburgo armiją sudaro 230 vyrų, kurie apginkluoti Didžiojo karo meto vokiškais mauzeriais.

Monako valstybė dar mažesnė už Lichtenšteiną: Lietuvoje yra ūkių, didesnių už tą valstybę, kuri užima 149 ha plotą! Monako valstybė išgarsėjusi savo lošimų rūmais Monte-carlo; viso pasaulio milijonieriai — dykduoniai čia atvažiuoja praliošti. Paties Monako gyventojams lošti griežtai draudžiama, bet jie patenkinti, nes pakanka kvailių iš užsienio, kurie palieka jiems tiek gražus pinigą, kad patiems nė mokesčių mokėti nereikia.

Nedidelė yra ir San Marinos valstybėlė, bet mažiausia bus, be abejo, Vatikano valstybė — ji tepima vos apie 40 hektarų! Tos valstybės galva yra Popiežius. Bet tos mažytės valstybės autoritetas ir svoris yra toks didelis, kad nė vienoje kitoje valstybėje nėra tiek svetimų valstybių diplomatinio atstovų, kaip Vatikane.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS SVC.

Pirmininkė — Eva Marksienė,
625 E. 8th St., So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 1298
Vice-Pirm. — F. Zaletskienė,
564 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškievė,
1514 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Marijona Markoniūtė,
4115 Washington St., Roslindale,
Tel. Parkway 0558-W
Izdininkė — Ona Staniuliūtė,
105 West 6th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirienė,
1512 Columbia Rd., So. Boston.
Kasos GL — Marijona Aukštikalnienė,
111 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą utarninką mėnesio, 7:30 val. vakare, poabžnytinę svetainę. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

SV. JONO EV. BL. PASALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas, Juozas Švagzdys,
601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirm. Albinas P. Neviera,
16 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. Jonas Gliceckis,
5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. Aleksandras Ivinskis,
1514 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
Marsalka, Jonas Zalkis,
7 Winfield St., So. Boston, Mass.
Izdininkas, Andrius Zaleskas,
702 Fifth St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią nedidelį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salė, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
SENIAUSIASIOS VALSTYBES
LIETUVIŲ GRABORIUS ir
BALSAMUOTOJAS

Turi Notaro Teises
254 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOU Boston 2590
Gyven. vieta: 838 Dorchester Ave.
Tel. COLumbia 2637.

Joseph W. Casper (Kasperas)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS ir
BALSAMUOTOJAS
NOTARY PUBLIC
502 East Broadway,
So. Boston, Mass.
Patarnavimas Dieną ir Naktį.
Residence: 198 M St., So. Boston.
Tel. SOU Boston 1437
Tel. SOU Boston 3960.

ZALETSKAS

Funeral Home
564 E. Broadway
So. Boston, Mass.
D. A. Zaletskas F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentims dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
Tel. SOU Boston 2609

Edw. V. Warabow

(WRUBELSKAS)
LIETUVIŲ GRABORIUS ir
BALSAMUOTOJAS
1156 Washington St.,
NORWOOD, MASS.
Tel. Norwood 1503
Brookton Office:
24 Field St.
Tel. Brookton 2005

ĮVAIRUS SKELBIMAI

Juozas M. Dilis Laikrodininkas

Parduodu įvairiausios rūšies auksinius ir sidabrinus daiktus.
Taipgi ir pataisau.
366 WEST BROADWAY
So. Boston, Mass.

Peter P. Plevack (Plevokas)

Stogų dengėjas ir taisytojas.
Taiso ir stato kaminius.
Geras Darbas — Kainos Žemos
TURI 25 METŲ PATYRIMĄ
324 E. St., So. Boston.
TEL. SOU 1452 — 9419
Apskaitliavimai ir patarimai dykal

Pechell Shoe Store

JUOZAS PECIULIS, Savininkas
447 Broadway, So. Boston
Parduodu Overglobe ir kitų išdirbyčių dėvėjus: vyrams, moterims ir vaikams.

Peter's Boston St. Garage ir Gasoline Station

119 Boston St.,
DORCHESTER
Shop Tel. Gen. 9296,
Namų — Col. 9057
Vietos 75 karams, taisoms, maliovojamoms ir alyvuojamoms automobiliams ir traukoms.
Peter Pilvinis, Sav.

Queen Ann Laundry, Inc.

7—9 Ellery St.,
So. Boston, Mass.
Tel. SOU 2939
Jei norite, kad Jūsų drabužiai būtų švariai išplauti, paveskite šį darbą mums.

JAUNIMO DARŽELIS

Buvo Diena Gegužėje

Rytas. Saulutė pamažu kilo iš už miško. Gėlės ir žolelės buvo apsiklojusios tyria, kaip ašaros, rasa, kuri, pirmųjų saulutės spindulių paliesta, žibėjo lyg brangiųjų akmenų gabalėliai.

Kaž kur kaime pragydo gaidys, tas didysis sodžiaus laikrodinis, sukvaksėjo vištos, sugirgždėjo šulinių svirtys ir tvartų durys, na ir prasidėjo kasdienis kaimo gyvenimas ir darbais.

Jonas, pasiturinčio Podziūnų kaimo ūkininko Gailliaus sūnus šiandien irgi anksti atsibudo. Gal ta, visad besišypsanti, saulutė jį prižadino. Jono kambaryje pušelių kvapas. Jis, su girgždančia krūtine, traukia to kvapo prisiskundis orą. Jonas džiugininkas. Jaunas, keli metai tebaigęs gimnaziją, o jau jaučia, kad negailestingoji mirtis beldžiasi į jo gyvenimo duris. Ta didelė mokslo meilė, tas per ilgą sėdėjimas prie knygos ir jau iš prigimties neperstipriausia sveikata jį palažė. „Joneli, jau ir tu nebeiegi. Šiandien graži dienele! Galėsi ir į sodelį išeiti. Palauk aš tau pienelio atnešiu, karves jau pamilžiau“, sučiausko Onutė, Jono sesuo, įbėgusi į jo kambarėlį ir tuojau vėl pranyksta. Neužilgo ji vėl grįžta su puodeliu šviežaus pieno.

„Dėkui, Onute! Aš šiandien jaučiuosi daug geriau. Reikės gal eiti pasivaikščioti.“

Onutė išėina, o Jonas, išgėręs pieną, pradeda rengtis. Susitvarkęs palengva išėina laukan. Graži šiandien diena, gražus ir sodelis. Obelys jau pražydo ir kvapas toks malonus — tyras. Štai po medžių ir suolelis. Jonas pats jį padirbo. Atsisėda ir jam tuoj galvoje ima pintis vaizdai iš praeties iš gimnazijos.

„Labas, Joneli! Ir tu nors kartą lauke“, pasveikina jį, praiedama pro šalį, Podziūnų kaimo mokytoja.

„A, Jultytė, labas! Kur taip skubi. Į mokyklą dar anksti“.

„Šiandien toks gražus rytas, tai ir išėjau pavaikščioti, na greit reiks ir į mokyklą eiti.“

„Turi dar laiko. Sėskis čia priešais ant to suolelio. Senai tave mačiau, gal greit ir visai nematysiu...“

„Neliūdėk, Joneli, pagysi. Esi dar toks jaunas. Sunkus jį vėl tie gražūs laikai“.

„Sunku tikėtis, Jultytė. Tu primeni man anuos laikus, gimnaziją. Tu ir dabar tokia pat, nepasikeitus. Pamenį, prieš baigiantis egzaminams, vieną gražų gegužės rytą mes išėjome pavaikščioti. Kiek prisivajojom. Aš tau ir žiedą tuomet dovanojau. Matau ir dabar jį nešioji. Gerai, Jultytė, kad manęs nepamiršai, kai užmirši nepamiršti, nes jis nei man, nei tau nebus reikalingas.“

„Ne, Joneli, nepamiršiu. Tas žiedas tai brangiausias prisiminimas mūsų meilės, svajų, tik de...“

„Tavo akyse ašara. Tu manęs gailiesi. Neverk, Jultytė, ašaros nereikalingos. Na bet eik į mokyklą, aš tave sutrukdžiau. Bet, palauk, aš tave palydėsiu. Tokia graži dienele.“

„Nereikia, Joneli, lauke vėjas, persalsi ir bus dar blogiau. Sveikatai tavo tas pavojingas“, aiškina Jultytė ir pamojusi ranka nuskubata takais. Jonas irgi palengvė artinasi į namus.

„Kad tik mama nepamątytų“, galvoja, „tuojau barsis, kam kailinių neužsisivilkau.“

Sugrįžta jis vėl į savo kambarėlį. Jis jaukus; saulutė šviečia tiesiog į langą. Į kambarį netrukus įbėga Onutė. „Joneli, kokia aš laiminga. Šiandien susitikau su Petru. Žiūrėk kokį žiedą jis man dovanojo“.

„Gražus žiedas. Džiaukis, Onute. Petras geras vyras, matau, kad jis tave myli. Jono akyse sužiba ašaros.“

Sesuo to nepastebi, tokia linksma ji šiandien, ir džiaugdamas išbėga.

„Laimė, laimė... Ji tik akimirka.“

Prieš jį stalo jis atsisėda. Ant stalo guli storas sąsiuvinys. Tai jo dienraštis. Jultytė jį jam dovanojo ir prašė kasdien rašyti. Jis paliks dabar jį atminimui.

„Parašysiu šiandien ką nors“, galvoja ir atvertęs krūvą lapų, jis ne kaip kad pirma su drąsia ir stipria, bet dabar su drebančia ranka pradėjo:

„Buvo diena gegužėje...“

Alg. Vargas.

GRĮŠIU

Už lango dainuoja vėjas
Apie tėvų namus.
Grįšiu iš kur atėjęs
Ir ten jausiuos ramus.
Sugrįšiu kur man miela,
Nors vargo nemažai.
Kur pavergia taip sielą
Tie ramūs vakarai.
Tenai tik sužinosiu
Kam žemę gyvenau;
Laukuos, miškuos dainuosiu
Aš siela ir kūnu.
Ir jausiu ten ramybę,
Nes jos čia netekau.
Atgausiu tą gyvybę,
Kurį ten palikau.
Man vargą dainos mažins,
Išnyks ir liūdesys.
Dienelės darbas gražins,
Pražus tas ilgesys.

Alg. Vargas.

Mirė Paskutinis Kaunietis Matės 1863 m. Egzekucijas

Kaune mirė apie 80 m. amžiaus knygnešys Raitas, kuris buvo bene vienintelis žmogus gyvųjų tarpe matės, kaip 1863 m. kazokai šaudė ir korė sukilėlius.

Dar pereitųjų metų rudenį tas senukas, kviečiamas kelių kauniečių istorikų, atvyko į Ožėskienės g. ir smulkiai nurodė, kur kokiame tos gatvės namų kieme kazokai pakorė „miatėžnikų“. 1863 m. Raitas buvo jaunas vaikinys ir su kitais savo draugais slapta ateidavę pasižiūrėti, kur rusų dragūnai ir kazokai vykdavo caro vyriausybės nusikaltusiems žmonėms egzekuciją. Toje pat Ožėskienės g. be kitų 1863 — 1864 m. sukilėlių buvo pakartas kunigas Mackevičius ir kiti maištininkų vadai.

Pasak Raito, prieš 75 metus dabartinėje Ožėskienės g. namų beveik nebuvo. Toje vietoje augo piktžolės, buvo gilios žvyrduobės, o šlaituose ganėsi ožkos. Aukšti, šakoti medžiai, kurių dalis toje gatvėje liko iki šiam laikui 1863 — 1864 m. buvo gera, mažai matoma vieta vykdyti egzekucijos.

Caro vyriausybė dėl žmonių akių suimtuosius sukilėlius neva teisdavo. Pats Raitas kelis kartus matęs, kai, vykstant teismo posėdžiui, prie namų įėjimų su nuogais kardais stovėdavo kazokai. Kuo ne kiekvieną savaitę kauniečiai sužinodavo apie pasmerktuosius mirti. Mat, pagal nustatytą tvarką, nuteistuosius suėdavo į aukštą vežimą ir gabendavo į korinio vietą. Kai kada, prieš įvykdant mirties bausmę, sukilėlius atveždavo į dabartinę žuvų turgų, kur minios akivaizdoje žmogus su raudona kepure garsiai perskaitydavo teismo sprendimą.

Paskui vežimą, kuriame sėdėdavo keli, ar keliolika pasmerktųjų sukilėlių įdėdavo būrys kazokų.

Aukštasis vežimas iš dabartinės Lukšio g. pasukdavo į Ožėskienės g. Dabartinėje Laisvės Alėjos ir Ožėskienės g. sankryžoje stovėdavo rusų sargybniekai, kurie arti prie egzekucijos vietos neprileisdavo smalsuolių. Vis dėlto kai kas iš dabartinio Savanorių Prospekto aukštumų aiškiai matydavo, ką kazokai darydavo su atsigabentais sukilėliais. Egzekucija būdavo vykdoma būgnų garsuose. Dažniausiai caro valdžios priešai būdavo pakariami. Senukas Raitas pasakodavęs ir net įsakmiai parodydavęs tas vietas, kur kazokai užkasė pakartus ar nušautus 1863 — 1864 m. sukilėlius.

Būdavo atsitikimų, kad ant žvyrduobių, kur būdavo laidojami sukilėliai, nežinodami asmens naktimis įbesdavo nedidelius medinius kryželius ar net padėdavo žalumynų ir gėlių.

Tas baisiai nepatiko Muravjovo — koriko valdžiai. Kazokai tada po egzekucijų įvykdymo sukilėlius laidojo beveik slapta. Be to, tą vietą, kur sumesdavo nekaltų žmonių kūnus, sulygindavo su žemės paviršium. Pirmiausiai sužėdavo žemės kastuvais, o paskui tą vietą sutrypdavo kazokų arkliai. Taigi, kazokai nepalikdavo jokio pėdsako, kur ir kokioje vietoje palaidodavo 1863 — 1864 m. sukilėlius.

Senuko Raito pasakojimai patvirtinti ir kitų to laiko žmonių. Apie kazokų vykdytas egzekucijas Ožėskienės g. žino istorikai ir kai kurie seneliai, tačiau gyvų liudininkų iki mūsų dienų neskaitant neseniai mirusio Raito nebuvo.

Dabar toje gatvėje kasdiena gilesnės duobės, ar namų pamatus kai kada randama žmonių kaulų, tai vis kaulai tų žmonių, kurie 1863 — 1864 m. buvo sukilėlių prieš rusų carą.

„L. A.“

Vienas Vaizdelis Iš Nepriklausomybės Kovų

Pavojinga Žvaldyba. Priešo puolimas. Karžygiška a. a. Vinco Dovydaičio Mirtis

Rašo Pavasario Federacijos Vyr. Vadas Dr. J. Leimonas

— Viskas tvarkoj?
— Taip.

Ir tą akimirka sujudėjęs traukinys nulėkė pirmyn, kartu su saviu nusėdėdamas ir mus — jaunų savanorių būrelį. Mes lėkėme ten, kur vyksta žūtbutinė kova su besiveržiančiais mūsų šalį lenkais.

Tamsi naktis jau gaubė gamtą, kai mes sulyti, peršlapę atvykome į priešakinės fronto užtvartas. Mus džiaugsmingai sveikino kovos draugai. Jie pasakojosi savo pergyvenimus ir dalinosi su mumis viskuo, ką tik jie turėjo. Ir mes jautėme, kad sunkią valandą jie taip pat dalinsis su mumis ir savo gyvybėmis.

Ankstytas rudens rytas. Rytuose ėmė brkšti pirmosios dienos prošvaistės. Mes, 9 vyrų būrelis, išvykome į tolimą ir pavojingą žvalgybą. Draugai mus išlydi tokiais žvilgsniais, kurie nejučiomis sako: „Kazin ar dar pasimatysim?“

Miškas nuo drėgnų medžių šakų varva stambūs vandens lašai. Dangumi slenka pilki debesys. O kartu su jais, medžių tankymynų prisilaikydami, slenkame pirmyn ir mes.

Ss... Priešais! Taip! Štai aš aiškiai matyti tarp medžių ginkluotus būrys. Rudens rytmečio ūkanose juos vos vos galime įstebėti. Pasirušiojame kovai. Slenkam atsargiai, tyliai. Norime kiek galėdami arčiau nepastebėti prieiti ir staugiai pulti. Visų jėgos įtemptos. Krūtinė kaista ypatinga šilimė. Sautuvai ir rankinės granatos laukia darbo. Štai mes jau tuoj pat pasieksime puolimui reikalingą distanciją. Ir kaip tik tuo momentu jie mus pastebi. Išsipila grandinė. Na, bet kas čia?!

Savi! Ir džiaugsmo balsai, šposai pinasi vienon sutartinėn. Net užmiršom, kad kovų lauke esame. O tuo metu šūvis. Toj pat akimirkoj vėl visi grandinėn. Tik vienas Vincas Dovydaičis sėdi ant kelmo ir šypsodamas sako: „Atsiprašau, netikėtai iššoviau į viršų“.

Išsiskyrėme. Jie nužygiavo sau, o mes sau. Apie vidurdienį pasiekėm mums numatytą punktą. Atlikę skirtą uždavinį, jau sutemus, sugrįžom atgal. Bet čia savųjų jau nieko neradom. Patyrėm kad, mums išvykus žvalgybon, buvo įsakyta skubiai pasitraukti atgal. Tuoj pat buvo pasiūti žvalgai, kad mus pasivytų ir taip pat grąžintų atgal. Bet jie mūsų jau nebepavijo. Ir mes savo žygį nors ir labai pavojingose sąlygose, visvien įvykdėme.

Užmezgę ryšį, gavome įsakymą pasilikti tose pačiose priešakinėse užtvartose, iš kurių, mums išvykus žvalgybon, buvo čia pasilikusiųjų pasitarukta. Gavom ir pasistiprinimų.

Pasilikom nusistatę žūtbut išsilaukyti savo užtvartoje ir iš čia kiek galint daugiau įskaudinti priešui. Ir nuo to laiko kiekviena diena ir naktis mums ypač

buvo neįkyti vis naujų išgyvenimų.

Čia mes tvirtai laikėmės. Laikėmės, nors teko ir daug sunkių valandų išgyventi. O viena iš jų buvo mums ypatingai skaudi.

Buvo ankstyvas rudens rytas. Kaip paprastai, būdė sargybos ir sekė judėjimą patruliai. Staiga iš miško, kuris iš lenkų pusės plačiu ruožu tęsdamasis baigėsi visai prie mūsų užtvartos, lenkų raitelių eskadronas puolė mūsų būrį. Jiems į pagalbą skubėjo ir pėstininkų. Užvirė smarki kova. Mūsų kariai ir lenkų kariai vietomis susimaišę kovėsi vyras prieš vyrą. Vincas Dovydaičis, septintosios klasės gimnazistas, visiškai atkertamas nuo būrio. Jis vienas, lenkų karių iš visų pusių apsuptas, su nepaprastu narsumu kaujasi. Jis kaunasi net ir tuomet, kai jau turi keletą sunkių žaizdų. Ir jo šautuvus ir rankinės granatas liaujasi veikti tik tuomet, kai jojo krūtinę mirtinai perveria lenkų kulka.

Lenkai stengiasi mūsų būrį visiškai sunaikinti. Bet jiems nevyksta. Būrys prisiveržia ne tam, kad pasitrauktų. Tuojau susitvarkoma naujam puolimui. Gaunama ir pasparties. Sudaroma dvi nedidelės kolonos, ir — vėl pirmyn, į kovą. Puolama iš dviejų pusių. Tačiau šiuo kartu jau susiremti netenka. Lenkai pasitraukia be mūšio. Mūsų užtvarta vėl mūsų rankose. Kartu su ja

ir mūsų rankas patenka ir Dovydaičis. Jis paplūdo kraujuose, veidas išbalė, dejuoja. Aš jį raminu. Jis, pilnu džiaugsmo žvilgsniu ir silpnai tariamais žodžiais, dėkoja savo kovos draugams, kad jis, išgelbėtas iš priešų rankų, gali mirti laisvos Lietuvos žemėje. Jis žino, kad jo vienintelis likimas — mirtis. Bet ir dabar jam rūpi mūsų būrio likimas. Jis apie jį gana smulkmeniškai teirujasi. Pasipasakoja ir jis pats apie savo sunkios kovos su jį apsiautosiais priešais išgyvenimus. Pasirodo, kad jam šiuo metu šioj nelygioj kovoj momentas tai buvo štai koks. Jis pasakoja: — Lenkams mane iš kelių pusių stipriai apšaudant ir man, jau sužeistam, atsišaudant, staugamanyje kažkas skaudžiai smilgtelėjo. Aš galutinai sukiubau ant žemės, ir šautuvus iškrūtinė iš mano rankų. Man priešio kulka pataikė tiesiai krūtinėn. Tuomet prie manęs pradėjo bėgti lenkų kariai. Pirmasis, pribėgęs, pagriebęs savo šautuvą, prisitaikė ir šovė man į galvą. Tai buvo šūris, kuris momentas, nes viskas vyko vos už kelių žingsnių, ir aš viską čia pat mačiau. Bet, deja, jis pataikė tik į petį...
Neilgai trukus a. a. Vincas Dovydaičis nuo žaizdų mirė. Tai buvo tikrai karžygiška jaunuolio kataliko mirtis dėl savo tautos laisvės...
Taip, tai buvo nepaprasti laikai, nepaprasti 1920 metai.

„M. L.“

Metinis

Marianapolio Kolegijos Studentų Vaidinimas

DRAMA

„UŽ TĖVYNĖS LAISVĘ“

MUZIKA — KALBOS — DAINOS

Bus vaidinama šiose lietuvių svetainėse:

Kovo 12, 7:30 val. vakare — SO. BOSTON, MASS., Šv. Petro parapijos svetainėje.

Kovo 19 d., Greenfield, Mass., 2 val. po pietų.

Kovo 19 d., 7:30 val. vakare — Miller's Opera House, Pine St., Gardner, Mass.

Kovo 26, 7:30 val. vakare — WATERBURY, CONN., Šv. Juozapo parapijos svetainėje.

Balandžio 2 d., 7:30 val. vakare — Hartford, Conn. Lietuvių mokyklos svetainėje.

Balandžio 15 d., 7:30 val. vakare — Parapijos svetainėje, Newark, N. J.

Balandžio 16, 7:30 val. vakare — BROOKLYN, N. Y., McCadden Hall.

Balandžio 17, 7:30 val. vakare — MASPETH, N. Y., Atsimainymo parapijos svetainėje.

Balandžio 23, 7:30 val. vakare — NEW BRITAIN, CONN., Šv. Andriejaus parapijos svetainėje.

N. B. Vaidinimai kitose vietose bus paskelbti vėliau.

BROCKERT'S ALE

PADARYTAS IŠ LIETUVOS PARVEŽTŲ MIEŽIŲ

IŠ KRANO IR BUTELIUOSE!

Jei norite atsigerti skanaus alaus ar ale, kuris yra padarytas iš Lietuvos parvežtų miežių, atėję į tavernus ar restoranus prašykite BROCKERT'S. Paragavę BROCKERT'S — jo visuomet reikalausite.

Brockert's ALE

60 Ellsworth St.
Worcester, Mass.Telefonas
Worcester, 5-4335BOSTON BRANCH
1410 Columbia Rd.,
South BostonPHONE
So. Boston
2271

Tiesos Žodis Apie Ispaniją

Sulietuvino UDARNIKAS

Ką tik išėjo iš spaudos labai įdomi 32 pusl. brošiūra „TIESOS ŽODIS APIE ISPANIJĄ“. Šioje brošiūroje labai aiškiai paduoda Ispanijos civilio karo pradžios priežastis, karo eigą ir tt. Šią brošiūrą turėtų įsigyti kiekvienas, nes Ispanijos civilio karo klausimas yra aktualus — gyvas. Tuo klausimu visur ir visi diskutuoja. Knygtės kaina tik 10c. Imant nemažiau 50 egz. duodame 50% nuolaidos.

Užsakymus su money orderiu siųskite:

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

I LIETUVA

Jūs keliausite greitai ir patogiai mūsų populiariais laivais:

BREMEN • EUROPA

COLUMBUS

NEW YORK • HAMBURG

HANSA • DEUTSCHLAND

Patogus geležinkeliais susisiekimas iš Bremen ar Hamburgo

Specialiai žemes ekskursijų kainos važiuojant iš Europos nuo balandžio 3 iki balandžio 23 ir nuo birželio 26 iki liepos 23. Atkaroje leidžiama būti keturias savaites.

Informaciją klauskite pas vietinį agentą arba 252 Boylston St., Boston, Mass.

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD